LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Išeina ketvirtadieniais — Redaguoja Matas Zujus
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
71-73 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. Telefonas: VA 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Published every Thursday
Advertising Rates on Application
71-73 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. Phone: VA 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1950, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912.

No. 11 — KETVIRTADIENIS, KOVO-MARCH 27, 1958 — VOL. - METAI 42-JI

Dienos Klausimai

Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas paskelbė visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą, kuris įvyks šių metų birželio 27-28 dienomis Bostone. Lajko nedaugiausia, tadgi organizacijoms, draugijoms ir kitiems organizuotiems vienetams vertėtų sukrusti ir išrinkti atstovus. Jeigu kongresas bus gausus atstovais ir pasižymės rimtais nutarimais, jis pakels lietuvių prestyžą ir kitų tautų ir jų vyriausybių akyse. O jeigu jis bus mažas, tai nepadarys reikiamo įspūdžio. Pastebėtina, kad gretimomis dienomis su visuotiniu kongresu tautininkų srovė šaukia savo seimą ir jų spauda išsijuosus jį garsina; netrukus po visuotinio kongreso įvyks SLA dumetinis seimas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir kitų organizacijų seimai. Šie seimai, be abejonės, nutrauks nemažai dėmesio ir jėgų nuo Visuotinio Kongreso. Pereitam "Garso" numery davėm šiek tiek žinių apie Visuotinį Amerikos Lietuvių Seimą sušauktą pirmojo pasaulinio karo laiku, būtent, kovo 13-14 dienomis, 1918 metais, kurs imponavo atstovų gausumu, nutarimais ir sukeltomis aukomis Lietuvos nepriklausomybės akcijai paremti. Šiuo laiku kova už Lietuvos nepriklausomybės atgavimą reikalauja dar daugiau dėmesio, pastangų ir pasiaukojimo. Tadgi į visą reikalą turime žiūrėti visu rimtumu ir prisidėti, kad Visuotinis Kongresas išeitų Amerikos lietuvių garbei ir Lietuvos naudai.

* * *

Sovietų lyderių įkyrūs reikalavimai be jokių atidėliojimų šaukti viršūnių konferenciją ir jų atsisakymai svarstyti opiuosius pasaulio reikalus, kaip Rytinės Europos tautų išlaisvinimo, Vokietijos suvienijimo, nusiginklavimo ir kitus, veda iš kantrybės Washingtono pareigūnus. U. S. vyriausybė pareikalavo aiškiai pasisakyti, kokias problemas sovietų lyderiai toje konferencijoje sutiktų svarstyti, o gal nori iš visko padaryti tik paprastą spektaklį. Beje, paskiausias sovietų lyderių reikalavimas yra, kad U. S. panaikintų savo užsienines bazes ir tik tada sovietai sutiks tartis dėl orinės inspekcijos prižiūrėti, kad susitarusios šalys negamintų atominių ginklų. Vokietijos kancleris Adenauer, matydamas, kad iš visų Sovietų pasiūlymų ir reikalavimų išeina tik pasityčiojimai iš pasaulinės taikos reikalų, ragina vakarinės Europos ir pačios Vokietijos saugumą grįsti ir patikrinti steigiant atominių ir nuklinių ginklų bazes, nes be šių ginklų vakariečiai neįstengtų apsiginti nuo Sovietų agresijos.

* * *

Užsienį pasiekia gandai, kad Sovietų premjero Bulganino dienos suskaitytos. Jo santykiai su komunistų partijos bosu Chruščevu yra pablogėję nuo pereitų metų birželio mėnesio, kai Chruščevas iš Sovietų viršūnių išstūmė Molotovą, Malenkovą ir Kaganovičių, o dar daugiau pablogėjo, kai pereitą rudenį Chruščevas su savo klika pašalino populiarų maršalą ir Sovietų apsaugos ministerį Žukovą. Manoma, kad premjero vietą paims pats Chruščevas ir tada jis savo rankose turės tokią galybę, kokią turėjo prieš savo galą diktatorius Stalinas.

ĮDOMIOS ARCHEOLOGINĖS IŠKASENOS PRŪSŲ LIETUVOJ

SOVIETŲ MOKSLININKAI TARNAUJA TIK RUSIŠKAM IMPERIALIZMUI

Lietuvos sovietinėje spaudoje tik prabėgomis yra buvę kelis kartus užsiminta apie vykusius po karo archeologinius iškasinėjimus vadinamoje Karaliaučiaus (Kaliningrado) srityje. Apie pačius radinius ir jų reikšmę Prūsų Lietuvos istorijai Lietuvoje plačiau nebuvo skelbiama. Dėl ko neskelbė, gali paaiškėti iš pačių iškasenų.

Lenkų laikraštis buvusiuose Rytprūsiuose, "Glos Olsztynski" (33 nr.) apie tuos archeologinius atradimus rašo, kad jie esą labai įdomūs tuo, jog griauna tradicinius tvirtinimus apie tos žemės gyventojų istoriją. Pavyzdžiui, rasta daug materialinės kultūros įrankių (žemės ūkio, amatininkystės) ir meniškų išdirbinių, kurie rodo to krašto gyventojus gyvenus kultūringą gyvenimą ir daug šimtmečių prieš vokiečių kryžiuočių įsibriovimą į Prūsų Lietuvą. Tuose pat žemės sluogsniuose rasti ir pinigai (Bizantijos, Romos, net arabų) iš 400-600 metų po Kristaus. Iškasenos aiškiai patvirtino, kad Prūsų lietuviai (arba senieji "Prūsai"), to krašto gyventojai, buvo ne tik civilizacijoje ir kultūroje pažengę, bet ir jau tada palaikė gyvus tarptautinius prekybinius ryšius su tolimais kraštais. Prūsų lietuviai jau tada buvo tikros valstybės kūrimo stadijoje, o ne tie "laukiniai", kuriems kryžiuočiai, patys barbarai būdami, tariamai turėjo atnešti "tvarką". Ne tik daiktinės iškasenos, bet ir atkasti griuvėsiai pilių ir miestų, statytų 4-me amžiuje po Kristaus, liudija apie augštą Prūsų Lietuvos kultūros stovį, kol į ją neįsibrovė kryžiuočiai, kurie po kryžiaus priedanga teriojo kraštą ir žudė jo gyventojus.

Sovietai po karo šaltos aneksijos keliu prisijungė vadinamą Karaliaučiaus (Kaliningrado) sritį prie Rusijos ir stengiasi padaryti iš jo rusišką koloniją. Kai jų pačių archeologai savo iškasenomis įrodė to krašto lietuvišką praeitį, jie vengia tuos duomenis populiarizuoti pačioje Lietuvoje, kad lietuviuose nekiltų nuotaikų reikalauti tą kraštą ar to krašto dalį prijungti prie Lietuvos. Taip tai sovietiniai mokslininkai archeologai turi nusileisti sovietiniam rusiškam imperializmui. Štai dėl ko tik aplinkiniais keliais tenka susipažinti su anomis įdomiomis iškasenomis (Elta).

ANGUS, Ontario. — Kovo 20 dėl sprogimo, įvykusio oro jėgų arsenale, žuvo 7 asmenys.

AMERIKOS LIEUTVIŲ KONGRESO REIKALU PRANEŠIMAS

Prieš Vasario 16 minėjimus Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas išsiuntinėjo lietuvių kolonijoms pranešimus apie Amerikos Lietuvių Kongresą, kuris šaukiamas š. m. birželio 27 ir 28 dienomis Bostone, Mass., Statler viešbuty. Laikas bėga, todėl dabar mes šaukiamės į plačiąją lietuvių visuomenę, kviesdami nedelsiant pradėti ruoštis Kongresui. Visos Amerikos lietuvių organizacijos ir draugijos yra kviečiamos sukrusti, nes nuo dalyvių gausumo ir nuo jų pasisakymų priklausys ne tik Kongreso pasisekimas, bet taip pat ir tolimesnis Lietuvos laisvinimo darbas.

Gyvename svarbų politinį laikotarpį. Sovietų Sąjunga, darydama veidmainingus taikos siūlymus, siekia vienokiu ar kitokiu būdu išgauti iš Jungtinių Amerikos Valstybių "status quo" (esamosios padėties) Europoj pripažinimą. Ji nori "įteisinti" Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagrobimą, o taip pat ir vadinamųjų satelitinių valstybių pajungimą Maskvai. Jeigu šitie Rusijos norai būtų įvykdyti, tai ateitų galas Lietuvos žmonių troškimams atgauti laisvę.

Matant tokį pavojų, reikia Amerikos lietuviams dėti visas pastangas, kad Sovietų siekimams būtų užkirstas kelias.

Todėl Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas savo posėdyje vieningai nutarė kreiptis į Amerikos lietuvių draugijas, organizacijas, sambūrius ir sąjūdžius, o taip pat ir į visus, mylinčius savo kraštą ir, gerbiančius teisingumo principus, lietuvius, kad jau dabar jie ruoštųsi Kongresui, kad savo organizacijose ir draugijose nutrauktųsi dėl delegatų parinkimo ir dėl laiko sutvarkymo taip, jog numatyti delegatai galėtų išlikti iš darbo Kongreso dienomis; kad svarstytų būdus, kaip Kongresui suteikti daugiau reikšmės ir pasisekimo.

Renkant delegatus į Kongresą, prisilaikytinos trečiojo Amerikos Lietuvių Kongreso, kuris įvyko 1953 metais Chicagoje, taisyklės:

Centrinės organizacijos, iš kurių sudaryta Amerikos Lietuvių Taryba (Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas) skiria po 4 delegatus;

ALT skyriai ir tolygūs draugijų sąryšiai bei komitetai kolonijose—po 4 delegatus;

Susivienijimų kuopos, organizacijų skyriai, lokalinės draugijos, klubai ir tt.—po 1 delegatą iki 50 narių ir po 1 papildomą delegatą nuo kiekvienų 50 narių arba didesnės ju dalies (pavyzdžiui 25 narius turinti draugija skiria 1 delegatą, o 130 narių draugija—3 delegatus).

Pasidarbuokime, kad šis ketvirtasis Amerikos Lietuvių Kongresas būtų galinga demonstracija už Lietuvos išlaisvinimą iš svetimo jungo!

L. Šimutis, prezidentas
A. A. Olis, viceprezidentas
Dr. P. Grigaitis, sekret.
M. Vaidyla, iždininkas

Chicago, Illinois
1958 m. kovo mėn.

LĖKTUVO NELAIMĖJE ŽUVO MIKE TODD IR KITI TRYS

GRANTS, N. M.—Kovo 22-rą lėktuvo nelaimėje žuvo pagarsėjęs judamų paveikslų (filmų) gamintojas, multimilijonierius ir artistės Elizabeth Taylor vyras Mike Todd, 50 m.

Toj pačioj nelaimėj žuvo rašytojas Art Cohn ir du vairuotojai—William Verner ir Tom Barcley, abu iš New Jersey valstybės. Lėktuvas buvo paties Todd nuosavybė ir jame būta šešių sėdynių. Todd skrido į New Yorką, kur kovo 23-čią buvo rengiamas bankietas labdaringiems tikslams ir jo pagerbimui. Kad išpildyt visas vietas savo lėktuve, jis kvietė kartu skristi artistą Kirk Douglas ir režisierių Joseph Mankievich užtikrinėdamas, kad jo lėktuvas yra labai tvirtas, o jeigu įvyktų nelaimė, tai jo trijų milijonų dolerių apdrauda padengtų visas išlaidas.

Todd pagamintas veikalas "Around the World in 80 Days", pereitais metais laimėjęs pirmąsias Academy Awards dovanas, atsiėjo jam šešis milijonus dolerių, o už veikalo rodymus jau buvo išrinkta trisdešimt milijonų dolerių ir tikėtasi dar išrinkti setyniasdešimt milijonų dolerių. Esą, prieš pat savo tragingą mirtį Todd rūpinęsis, kaip tą šimtą milijonų dolerių pelno praleisti.

KLAIPĖDOJE STATOMOJI BAŽNYČIA, pasak Tėvynės Balso, turėsianti elektrinius vargonus. "Varpų skambesys galės sklisti po miestą ir per radijo garsintuvus." Bažnyčios bokštas būsiąs 40 metrų augščio. Jos projektą, paruošę Lietuvos projektavimo instituto Klaipėdos filialo architektai Baltrėnas ir Zdančius. Ji būsianti moderniško stiliaus, bet kartu turėsianti ir lietuvių tautinės architektūros bruožų. Greta būsianti pastatyta dviejų augštų klebonija ir garažas. "Taikos Karalienės" vardo bažnyčia statoma Rumpiškių gatvėje.

COLUMBUS, Ohio.—Kovo 24 autoritetai numalšino Ohio kalėjime kalinių maištą, kurs buvo kilęs dėl to, kad nakties laiku vienas iš sargybinių nutraukdavęs nuo miegančiųjų antklodes.

ĮSIGYKITE LRKSA ISTORIJĄ

Susivienijimo Istorija jau išspausdinta. Tai stambi art 100 puslapių knyga. Istorija pavaizduoja lietuvių atei vystės pradžią, vargus ir įsikūrimą Jungtinėse Ameriko Valstybėse; organizavimą pirmųjų parapijų, draugijų, or ganizacijų, laikraščių, kovas su skaldančiomis lenkybė ir laisvamanybės įtakomis. Plačiausia pavaizduojamas Su vienijimo gyvavimas ir jo atlikti darbai.

Susivienijimo Istoriją parašė Dr. Antanas Kučas Scrantų universiteto profesorius.

Kaina $3.00.

Užsisakant išpildykite žemiau paduotą blanką, pridėkite $3.00 ir siųskite Lithuanian R. C. Aliance of America P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), WilkesBarre, Pa.

ISTORIJOS UŽSIPRENUMERAVIMO BLANKA

Šiuo užsisakau LRKS Istor.ją ir siunčiu $ .....

Vardas - pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Miestas ..... *Zona* ..... *Valstybė* .....

Parašas .....

TRAGEDIJA LIETUVIŲ ŠEIMOJ?

KANADA.—Toronto dienraštis "The Globe and Mail" vasario 17 d. laidoj įsidėjo žinutę, užvardintą: "3 Children Sleep As Mother Slain, Father Wounded." Žinutės tekstas, išvertus į lietuvių kalbą, šitoks:

St. Catharines, Ont., March 16. —Trims vaikučiams bemiegant kitame kambaryje, jų motina buvo mirtinai sužeista, o tėvas—su žaizda skrandžio srityje, bekovodami kruviną kovą mažame žemutiniame bute, Taylor gatvėj, šiame mieste.

Policijos teigimu, Raimontas Lamontague, jų giminietis, radęs Mrs. Rita Svirplys, 28 m. amžiaus, negyvą miegamajame kambaryje. Jos vyras, Kazys Svirplys, 34 m. amžiaus, rastas besėdįs kraujuojantis nuo peilio žaizdos skrandžio srity salione (in the living room). Jis buvo skubiai nuvežtas į St. Catharines General Hospital, kur nustatyta, jog jo žaizda gyvybei nėra pavojinga.

Už uždarų durų, kitame miegamajame buvo bemiegą šitų žmonių vaikučiai: Viktoras 6 m. amžiaus, Richardas—4 ir Julija —2 m.

Kaip matome, iš pavardžių atrodo, jog ši baisi tragedija yra įvykusi lietuvių šeimoj.

Pr. Alš.

BALF'O DOVANOS TREMTINIŲ VAIKAMS

Kalėdų švenčių proga BALF atsiuntė Hamburgo vaikų eglutei virš 1000 DM. Pagalba buvo džiaugsmingai pasitikta ir launi Kalėdų eglutė vaikams suruošta. Vaikai deklamavo paskutiniais metais išmoktus eilėraščius, dainavo liaudies dainas ir su savo tėvais sugiedojo kalėdinių giesmių. Atvykęs Kalėdų senelis pasakė vaikams ir tėvams reikšmingą kalbą, o mažuosius gausiai apdovanojo, primindamas, kad šios dovanos yra surinktos-suaukotos Amerikos lietuvių.

LUEBECKO APYLINKĖS lietuvių vaikai galėtų geriau kalbėti lietuviškai ir daugiau išmoktų dainų, jei jų tėvai būtų sąmoningesni lietuviai. Tenka girdėti nusiskundimų, kad Luebecko lietuviams trūksta idealizmo, energijos, pasišventimo apylinkės lietuviškiems reikalams.

LUEBECKAS. Gana jaukini praėjo vaikų Kalėdų eglutė, kurią organizavo BALFo Šalpos Komisijų pirmininkai ir nariai. Vaikai labai kukliai padeklamavo keletą lietuviškų ir vokiškų eilėraščių, o Kalėdų senelis išdalino dovanų krepšelius.

PLBVKVI

LIETUVOS SLIDININKAI PRIE EUROPOS-AZIJOS RIBOS. Rusijos turistų slidininkų sąskrydyje prie Uralo buvo nuvykusi ir 7 lietuvių slidininkų grupė, kuri jau sugrįžo į Vilnių. Į susitikimo vietą Vidurio Urale Lietuvos slidininkai buvo nuvykę traukiniu, o vėliau atlikto sunku 10 dienų žygį smarkiai išraižytu Uralo reljefu. Visto sąskrydyje dalyvavo apie 200 sportininkų. Lietuviai dalyvavo pirmą kartą.

MIAMI, Florida.—Kovo 25-tą, 12:05 A. M., tik pasikėlęs skristi Panamon, nukrito ir sudegė Baniff Airlines lėktuvas. 10 asmenų žuvo, 14 sužeistų. Lėktuvas nukrito sunkiai prieinamoj vietoj, taip kad gelbėtojai turėjo vartoti helicopterius.

DETROIT. — Kovo 24-tą dėl helicopterio sprogimo žuvo Louis A. Garavaglia, Jr., jo žmona ir vairuotojas James Kennedy. Mačiusių pasakojimais, lėktuvas degdamas nukrito žemyn.

LAS VEGAS, Nevada.—Kovo 24-tą lėktuvo nelaimėje žuvo pulkin. Jacob (Shorty) Manch, 39 metų, kurs karo laiku yra dalyvavęs Doolittle žygyje bombarduojant Tokyo.

Pavergtoje Lietuvoje

Bolševikų Vadų Paminklai Vilniuje Gadina Miesto Išvaizdą

"Dziennik Polski" (London) vasario 13 d. laidoje atsispausdino įspūdžius neseniai Vilniuje apsilankiusio lenko. Autorius pateikia tarp kitko tokią istoriją: Voronežo miesto komitetas savo laiku pas skulptorių Tomskį buvo užsakęs Lenino paminklą. Kai dailininkas paminklą pagamino, Voronežo miesto komitetas atsisakė jį priimti, nes paminklas išėjęs nevykęs, negražus. Kažkokiu būdu po to Tomskiui pavyko paminklą parduoti Vilniaus miesto komitetui, kuris jį pastatė Lukiškio aikštėje. Laimei, šalia Šv. Jokūbo gražaus baroko stiliaus bažnyčios šis paminklas savo "biauria išvaizda" jokio efekto nedaras.

Lenko pasakojimu, Vilniaus kai kuriose gatvėse daug statoma, tik esą gaila, kad namai statomi taip, kad greit griūna. Žaliasis tiltas atstatytas gražiau, negu buvęs. Nors sovietinės įstaigos tiltui davė Dzeržinskio vardą, bet niekas jį tuo vardu nevadina, o tik "Žaliuoju tiltu". Lenką sudominęs tas faktas, kad pagrindinėje Vilniaus gatvėje aptikęs knygyną, kuriame buvę galima nusipirkti ir lenkiškų knygų ("pigiau kaip Varšuvoje") ir leidinių prancūzų, anglų ir kitomis kalbomis. Be pedagoginio instituto Naujojoje Vilnioje esąs ir dar vienas institutas su dėstoma lenkų kalba, tai agrozootechnikumas.

Vilniaus stotis esanti nauja, monumentalinė, tik atvažiuojantiems nuotaikas gadinąs Stalino paminklas prie stoties. Vietiniai jo jau nebemato—priprato, bet atvykstantiems iš kitur jis savo išvaizda ir atsiminimais gadinąs ūpą.

Iš Prancūzijos Atvežta ir Paleista Lietuvos Ežeruose 400,000 Jaunų Ungurių

Iš Obės, Amūro ir kitų Sibiro upių atvežta į Lietuvą užveisti seliava ir kitos žuvys, kurių anksčiau Lietuvoje nebūdavo. Lietuvoje dabar yra 17 draustinų ežerų, kur veisiamos žuvys. Vertingesnėms žuvims įrengtos dirbtinės nerštavietės. 1956 metais buvęs atgaivintas Lietuvos vėžių eksportas į užsienį.—Vieton ežerų žvejybos artelių šiemet steigiami valstybiniai žvejybos ūkiai.

KOLCHOZAI SMULKINAMI. Per eilę metų sovietų valdžia Lietuvoje kolūkius stambino. Dabar jau duotas signalas juos smulkinti. Vien tik Kauno rajone numatoma, susmulkinus didžiuosius, padaryti 12 naujų kolchozų. Kauno rajono "Lenino keliu" kolchozo nariai, kaip pranešė Vilniaus radijas vasario 24 d., jau siūlė kėlę smulkinimo klausimą. Sunku buvę vadovauti kolchozui, sunku buvę ir kolchozininkams susisiekti su valdyba, nueiti į fermas, kai kolchozo laukai nuo valdybos nusitęsdavę po 10-12 kilometrų. Iš to kolchozo dabar padaromi du kolchozai.

LIETUVOJE ESĄ APIE 5 BILIONAI KBM DURPIŲ ATSARGŲ. Tai pranešė per Vilniaus radiją Lietuvos durpių fondo valdytojas, vyr. inž. Aleknavičius, 4 bilionai kmb. tinką kurui, o kita gali būti panaudota kraikui ir kitiems tikslams. 1957 metais Lietuvoje buvo pagaminta 2 milionai tonų durpių kurui ir tiek pat kraikui bei trąšoms. Durpių gamyba bus plečiama. Bloga esą tai, kad daugumoje durpynų durpių gamyba vykdoma be plano, ne racionaliai.

PRIE KAUNO, ANT NEMUNO KRANTO, prasidėjo Žemės ūkio akademijos naujųjų pastatų statyba. Pradėta statyti keturi bendrabučiai, keturių aukštų namai. Kiekviename iš jų gyvens po 400 studentų.

GELEŽIES KLODAI LIETUVOJE yra atrasti Kazlų Rūdos, Rokiškio ir kituose rajonuose. Bet rūdos klodai tokiame gilume, kad sunku juos eksploatuoti.

ŠILUTĖS APYLINKĖJ NUŠAUTI ŠEŠI VILKAI vien tik šių metų pirmaisiais mėnesiais. Vilkų medžiokle pasižymi Šilutės medžiotojų draugijos nariai.

Elta

TAIKA YRA VIENA IŠ AMERIKOS DIDŽIŲJŲ TRADICIJŲ

Prezidentas Eisenhower'is taip rašė premjerui Bulganinui sausio 12-tą dieną: "Jungtinėse Amerikos Valstybėse žmonės ir jų valdžia nori taikos. Paskutinių 40 metų laikotarpis duoda progos palyginti mūsų dviejų sistemų taikos duomenis. Mes nielai patiekiam savo duomenis žmonijos bešališkai kritikai."

Prezidento minimas 40 metų laikas mus grąžintų atgal į 1918 metus—į Pirmojo Didžiojo karo pabaigą. JAV į šį karą įsijungė vėlai. Tų dienų populiarus šūkis buvo: "Karas, kad pabaigti karą." Nors ir neatsižvelgdamas į komplikuotos tarptautinės padėties realybę, šis šūkis betgi parodė Amerikos modernios tradicijos pradžią.

Prieš Pirmą Didįjį Karą Amerikos tauta buvo izoliuota ir nuo latiniai karai pasaulyje jai nevisai buvo aiškūs. Mūsų įstojimas į karą padarė pradžią giliesniam įsikišimui į užsienių politiką ir ieškojimui formulės pasaulio taikai, kuri mums buvo lygiai tiek svarbi, kiek ir kitoms tautoms.

JAV be abejonės padarė klaidų—kaip pavyzdžiui klaidingas tikėjimas, jog taikai bus pasitarnauta, jeigu mes neįsijungsim į Tautų Lygą,—tačiau tos klaidos buvo daromos ne tam, kad plėsti karą, bet ieškant taikos. Duomenys, į kuriuos prezidentas Eisenhower'is atkreipia dėmesį, niekur nerodo bent vieno Amerikos agresijos pavyzdžio. Jie rodo ištisą eilę pasiūlymų ir būdų, kaip sumažinti karo galimybę.

Paimkime bent vieną pavyzdį: 1946 m. Amerika įteikė Jungtinėms Tautoms atominės energijos tarptautinės kontrolės planą. Savo laiške Bulganinui p. Eisenhower priminė tą planą ir jo likimą: "Aš Jums priminu," jis rašė, "kad prieš dešimtmetį, kai JAV turėjo atominių ginklų ir atominio patyrimo monopolį, mes pasiūlėm atsisakyti gaminti atominius ginklus ir atominę energiją panaudoti kaip tarptautinį turtą tik taikos tikslams. Jeigu tas planas Sovietų Sąjungos būtų buvęs priimtas, nebūtų dabar atominių ginklų pavojaus, apie kurį Jūs rašote."

Ir per paskutinius 12 metų darbas dėl taikos buvo tęsiamas.

Prezidentas Eisenhower'is savo laiške pažymėjo, kad Amerikos valdžia yra taip sudaryta, kad jai būtų ne tik sunku, bet net neįmanoma padaryti agresijos aktą. Amerika gali tuč tuojau atremti priešo ataką, bet negali pradėti karo be kongreso leidimo—šis procesas reikalauja laiko ir viešų diskusijų.

Istorija tačiau įrodo, kad dar yra viena priežastis, kodėl nei viena tauta neturi bijotis Amerikos agresijos. Tai yra mūsų duomenys dėl taikos. Mes, amerikiečiai, save laikome taikingais ir taiką mylinčiais žmonėmis. Todėl mums yra tikras smūgis, kai didelėje pasaulio dalyje į mūsų aukojimasi taikai yra dažnai žiūrima su abejone ir įtarimu. Galimas dalykas, kad mūsų darbas dėl taikos ir mūsų atstovų užtikrinimas, kad ir kaip rimtas, nėra pakankamai įtikinantys.

Taika visų amerikiečių mintyse yra pirmoje vietoje,—"kad mums, kaip prezidentas Eisenhower'is kartą sakė, nėra kito kelio link taikos."

Common Council

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY,

published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išeina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožiūra. Nespausdintus raštus grąžina tik paštemą autoriams pridėjus.

KAS DIRBA TASS AGENTOROJ

PRANYS ALŠĖNAS, Kanada

Prieš 40 metų, kaip visi kiti kraštai, taip ir Sovietų Sąjunga įsteigė žinių agentūrą, kuri tuomet Lenino buvo pavadinta trimis raidėmis: PTA (Petrograd Telegraph Agency). Toji pati agentūra veikia tenai ir šiandien, tik ji visam pasauliui žinoma TASS vardu.

Ir mes, lietuviai, be abejonės, esame daug kartų girdėję tos agentūros vardą linksniuojant savoj ir pasaulinėj spaudoj, taip lygiai—ir radijo pranešimuose bei žiniose. Vienok apie tos sovietiškos įstaigos struktūrą ir joje dirbančius asmenis—gal labai maža kas žinojo.

Dabar gi—neseniai — spaudos darbuotojas, Edward Crankshaw, Londono Observer'y, apie tą agentūrą parašė straipsnį, kurio žiniomis ir mintimis čia pasinaudosimę.

Skirtumas tarp sovietinio TASS ir Vakarų pasaulio žinių agentūrų, kaip Reuters arba Associated Press ir kitų—yra begalinis.

Demokratiškojo pasaulio žinių agentūrose dirba tik žurnalistai, o sovietiškajam Tass, anaiptol, tokių kvalifikacijų darbininkų nesurasi. Pas juos Tass agentūroj dirba valdžios tarnautojai ir partijos agitatoriai. Na, ir dar daugiau—Tass darbininkai—dar yra ir pasaulinio masto šnipai. Jie parinkti ir į tą agentūrą paskirti visiškai ne už kokius nors plunksnos darbo sugebėjimus, bet tik už "partinės linijos" gerą žinojimą ir už šnipinėjimo darbo nusivokimą . . .

Už tai Sovietų valdžia ir į kitų kraštų žurnalistus žiūrį su didžiausiu įtarimu. Jiems rodosi, jog kiekvienas laikraštininkas—yra savos valdžios apmokamas šnipas.

Jeigu kas dar prisimena didelės šnipų gaujos atidengimą Kanadoj, kada juos išdavė Sovietų ambasados šifro raštvedys Igor Guzenko, tuomet buvo įveltų į tą šnipinėjimo tinklą ir sovietinio Tass darbuotojų.

Šiuo metu raudonasis Tass Ottawoje yra reprezentuojamas Wladimiro Wašedčenko.

1951 ir 1952 m. Švedijoj raudonojo Tass tarnautojas Viktor Anisimov buvo įveltas net į dvi atskiras šnipinėjimo aferas, kuriose buvo nuteistas vienas švedų valdininkas už šnipinėjimą svetimai valstybei.

1953 m. Hagoj sovietinio Tass vedėjas, L. K. Pisarev, buvo deportuotas po to, kai jį suareštavo bemitinguojantį su kitais pogrindžio šnipais.

Būtų galima ir daugiau atvejų suminėti, kuriuose vis buvo įvelti Tass tarnautojai į šnipinėjimo aferas, tačiau užteks ir čia nurodytųjų, kad supratus—kokie spaudos ir žinių žmonės darbuojasi Sovietų žinių agentūroj. Mums, žinoma, nėra tai jokia paslaptis, nes žinome, jog Maskvos tarnautojai ir valdininkai svetur—visi yra Kremliaus šnipai.

TRAGIŠKOJI GYVENIMO PROCESIJA

(VERBŲ SEKMADIENIS)

Mt. 21, 1-9

Mesdami žvilgsnį į netolimą praeitį, prisimenam aną blėstančios žiemos ir sprogstančio pavasario rytą, kai visais Lietuvos keliais, takais ir keleliais skubėdavom drauge su savaisiais kadugių, oleandrų ar išsprogdintų žilvičių šakelėmis nešini į parapijos bažnyčią. Šis rytas kiekvieno lietuvio sielai yra, rodos, labiau iškilmingas, daugiau šventadieniškas. Tai Verbų sekmadienio rytas.

Šio sekmadienio liturgija yra labai iškilminga, bet drauge dramatiška ir net tragiška. Šventinamos verbos. Daroma triumfališka procesija. Uždaromos bažnyčios durys ir, tris kartus kryžium į jas sudavus, vėl atidaromos. Šitai visa primena, simbolizuoja paskutiniuosius Kristaus žemiško gyvenimo įvykius.

Su palmų šakomis, su džiūgavimo šūkiais prie Betfagės susitiko ir į šventyklą atlydėjo jeruzaliečiai paskutinių Velykų šventėms ateinantį Jėzų. Apie šią triumfališką procesiją kalba mums šv. Mišių šv. Evangelija.

Kai Jėzus, lydimas džiūgaujančios minios, prisiartino prie šventyklos, jos durys nebuvo uždarytos. Nūdienis bažnyčių durų uždarymas ir jų su kryžiaus pabeldimu atidarymas ženklina tolesnį tos pačios savaitės eigoje su Jėzumi įvykusį faktą, bei nurodo jo pasekmes.

Sekmadienį jeruzaliečiai Jėzų su ovacijomis sutiko. Ketvirtadienį Jį išdavė. Penktadienį Jį nužudė. Jam mirties bausmės reikalavo. Jį procesijoje su kryžiumi ant pečių į Kalvarijos kalną lydėjo, kad ten dar kartą iš miršančio pasijuoktų. Apie šią tragišką, kančios procesiją kalba mums šv. Mišių lekcija, kurią vadinama Pasija.

Štai dėlko mes aukščiau pareiškėme, jog Verbų sekmadienio liturgija, būdama iškilminga, yra drauge dramatiška ir tragiška! Tam tikru būdu ji yra pa veikslas mūsų gyvenimo santykiuose su Dievu. Kiek čia pompastiškumo, kiek dramatiškumo ir kiek tragizmo!

Puošia žemę gražiausios katedros, auksu ir brangakmeniais spindinčios bažnyčios. Jose laikomos iškilmingos pamaldos, giedamos gražiausios giesmės. Jas lanko tūkstančių tūkstančiai šventadieniškai apsitaisiųsių žmonių. O tuo pačiu metu už šių gražiųjų bažnyčių ir aplink jas, gyvenimo gatvėse ir skersgatviuose pilna dvasinio purvo; girdima prieštaravimo ir neapykantos šauksmai prieš Dievą ir prieš Jo šv. Bažnyčią. Žodžiu, nuo Verbų sekmadienio triumfališko priėmimo iki Didžiojo Penktadienio atmetimo kelias žmogui visada yra trumpas.

Kai gatvių šauksmai nustelbia bažnyčių giesmių aidus, tada sudreba žemė, griūva miestai ir jų puikios bažnyčios; tada liejasi kraujas, kenčia ir žūva žmogus: tada išsipildo šv. Rašto žodžiai: "Daugelis elgiasi kaip Kristaus kryžiaus nepriešeliai; jų galas yra pražuvimas; jų dievas yra jų pilvas, o jų gyrius yra jų gėda: jie siekia žemiškų dalykų" (Pilyp. 3, 18s). Nusidėjėlio galas yra žuvimas, ir šis žuvimas yra amžinas.

Mes, kurie buvom ir esam nuo Dievo atkritusios žmonijos tragedijos liudininkai; mes, kurie dar nepajėgiam iš griūvėsių pakilti, nuo kurių akių ašaros dar nėra nudžiūvę, šios dienos liturgijos mintį giliai paimkim į širdį; ji bus mums kelrodis, kad nuo Verbų džiūgavimo nepereitume į Didžiojo Penktadienio tragediją, kad, iš bažnyčios išėję, nepaskęstume akersgatvių purve ir neapbursnotume gatvių priešreliginiais triukšmais.

Prof. L. Tulabe

(Iš "Kad būtentysi")

LIETUVIŠKAS MADRIDO BALSAS

Jau seniai taikiausi patekti pluoštelį žinių iš Ispanijos, šio taip savotiško ir lietuviams taip mažai pažįstamo Europos krašto, kur, nors lietuvių ir mažai, tačiau jie varo gražų patriotinį ir kultūrinį darbą, kad ir nelengvose sąlygose. Turiu galvoje lietuviškų transliacijų patenkinamą įsikūrimą ir veikimą per Tautinį Ispanijos Radiją Madride.

Jau trys metai su viršum kaip iš Ispanijos sostinės transliuojama lietuviškai, tačiau prieš tai VLIKo įgaliotinis net kelis metus turėjo triūsti ir daug durų Madridę paklabenti dėl išgavimo lietuviškų radijo valandėlių per naują ir pajėgų Tautinį Ispanijos Radiją iš Madrido. Reikalas buvo atidėliojamas kartas nuo karto dėl įvairių techniškų kliūčių iš ispanų pusės, kol pagaliau 1954 metų rudenį Ispanijos Informacijos ministeris Sr. Dr. Gabriel Arias Salgado, puikiai supratęs ką lietuviams šiais tragiškais laikais reiškia prabilti į visokiausiais būdais teriojamą Tėvynę, noriai leido naudotis Tautiniu Ispanijos Radiju Madride, iš kart 10 minučių kasdien, o nuo 1955 m. kovo 1 d. buvo išgauta 15 minučių lietuviškoms transliacijoms.

Reikia pastebėti, kad pats generolas Franco ir Ispanijos vyriausybė mielai ištiesė pagalbos ranką lietuviams Lietuvos laisvinimo darbe, leisdami naudotis savo galinga ir nauja radijo stotimi Madride, nes ispanai yra ta tauta, kuri labai gerai pažįsta komunistų užsimojimus ir tikslus iš savo patyrimo, nes jai teko išgyventi bolševikų sukeltą nepaprastai sunkų ir žalingą namų karą, kurį laimėjo ispanai patriotai, komunistų priešai, vadovaujami garbingo generolo Franco.

Reikla pasakyti, jog mūsų programos skiriamos vien tik pavergton Lietuvon, užtat jos yra sustatytos prieškomunistinėje, lietuviškoje ir krikščioniškoje dvasioje. Lietuviškųjų mūsų programų uždavinys yra kasdien pateikti teisingų informaciją apie pasaulio politikos įvykius, apie laisvųjų lietuvių gyvenimą, apie jų organizacijas, veiklą ir laimėjimus įvairiose srityse; o ypač Lietuvos laisvinimo bare. Bolševikinis okupantas iškreipė Lietuvos praeitį ir jos istoriją, nuskurdino lietuvių literatūrą, išbraukdamas daugelį mūsų rašytojų, ir tuo būdu pasmerkdamas juos užmiršimui. Bolševikai kasdien per spaudą ir radiją niekina Lietuvai didžiai nusipelniusius asmenis, kurie dirbo ar dabar dirba mūsų mielos Tėvynės laisvinimo darbą vienu ar kitu baru plačiajame pasaulyje, ir ypatingai nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, liaupsindami pirmoje vietoje komunizmo stabus, Lietuvos žiaurius pavergėjus rusus ir jų lietuviškus tarnus — lietuviškuosius komunistus. Madrido Lietuviškas Balsas stengiasi atitaisyti visomis jėgomis okupanto begėdiškai skelbiamą melą apie Lietuvą, jos žmones, stengiasi pavaizduoti bolševizmo padarytas skriaudas lietuvių tautai ir jos žemei, duoti tikrą bolševikų niekinamo ir šmeižiamo nepriklausomo Lietuvos gyvenimo vaizdą, ją palyginant su nūdienės vergija ir visomis mūsų Tėvynei Lietuvai ir jos gyventojams atneštomis nelaimėmis.

Mes tikime, kad šiuos didelius uždavinius įstengsime įvykdyti, nes šiame darbe mums talkininkauja visi laisvojo pasaulio lietuviai, ypač amerikiečiai, nekalbant jau apie tokias didžiules ir tvirtas organizacijas kaip Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, ALTas ir panašiai. Su viltimi, užtat, tęsiame ketvirtuosius mūsų įtempto darbo metus, nes tikimės ir tolimesne visų lietuvių ir jų bičiulių visokeriopa pagalba. Be jos mūsų kad ir kažin kokios pastangos turėtų mirti, o tas Lietuvos priešui sudarytų tikrą pergalę ir džiaugsmą!—Žinome, kad bolševikai stengiasi mūsų transliacijas trukdyti visokiais būdais, tačiau gautomis žiniomis jos gerai girdimos bendrai Europoje, bet ir pačioje Lietuvoje. Tai patvirtina ir tas faktas, jog transliacijos ypač pastaruoju metu pradėtos smarkiai trukdyti. Žinome, kad jomis pasinaudoja ne tik Lenkijos lietuviai, bet net ir tolimojo Sibiro mūsų tremtiniai. Lietuvišką, ypač jos religinę dalį, kuri duodama sekmadieniais ir kitomis religinių ir tautinių mūsų švenčių progomis, neperseniausiai labai gražiai pakomentavo ir Vatikano oficiozas Oservatore Romano, pažymėdamas, jog tenka laukti džiugių rezultatų iš Tautinio Madrido Radijo į Pabaltijo kraštus. Transliacijomis patenkinti ir laisvojo pasaulio lietuviai, kas matyti iš dažnų linkėjimų dirbti šį svarbų mūsų tautai ir tėvynei darbą.

Ispanų vyriausybė ir plačioji visuomenė mūsų darbui, ir bendrai Lietuvai, kaipo katalikiškam kraštui rodo daug susidomėjimo, bei reikale pagalbos.

Telaimina, užtat, mus Aukščiausias, ir tepadeda mums visi geros valios lietuviai, kad savo sunkių ir atsakomingu darbu įstengtume tesėti savo pažadus ir kad mūsų darbas atneštų naudos Lietuvai ir lietuviams.

Amerikos lietuviai prašomi paremti Madrido radiją, aukodami per ALTą Tautos Fondui.

Lietuviškų Madrido Radijo Valandėlių Vedėjas

Madridas, 1958 m. kovo 15 d.

DVI LYGIAGRETĖS

PRANYS ALŠĖNAS, Kanada

Vakar skaičiau du straipsnius, vieną lietuviškoj spaudoj, kitą—angliškoj. Tų straipsnių tematika—begaliniai skirtinga ir viena su kita—nieko bendro neturinti. Vienok tų dviejų straipsnių temos sudarė mano mintyse tarytum nubrėžtas dvi lygiagretes ir į sukėlė mano galvoj tam tikrų asosijacijų.

Štai, tiedu straipsniai:

Dienraščio "Draugas" kovo 15 d. literatūriniam priede, pirmam puslapy, buvo atspausdintas ilgokas p. Kavaliūno straipsnis apie prancūzų rašytoją, Nobelio premijos laureatą Camų. Tame straipsnyje plačiai nusakoma Camus kūryba, kuri, kaip iš straipsnio matosi, daugiausia prisotinta filosofinėmis, nors dažnai keistokomis, mintimis. Straipsnio autorius, p. Kavaliūnas, netgi pakartotinais teigimais užsimena, jog rašytojas Camus, savo filosofiniuose išvedžiojimuose nuolat teigiąs, jog žmogaus gyvenimas šioje žemėje *esąs visiškai beprasmis* (mano pabr. Pr. Al.). Tačiau, gal būt mūsų "paguodai", p. Kavaliūnas, visdėlto, mus patikina, kad, neįžiūrint šitokio jo teigimo, Camus tvirtinąs, jog žmogui gyventi reikia, nes tai jo privalomybė. Atseit, Nobelio premijos laureatas dar tik tiek gerai daro, kad neadvokatauja žmonėms nusižudyti, nors, anot jo, juk visvien gi šioje žemėje gyvenimas beprasmis . . . O jeigu beprasmis—tai kam gi gyventi? . . .

Rašantis šias eilutes, nors nėra filosofas, bet kitaip galvoja. Jis mano—jeigu žmogus šioje žemėje gyvena žmogaus—ne gyvulio—gyvenimą—jam yra prasmė gyventi, o jeigu priešingai—tikrai jam neapsimoka gyventi.

Perskaičius tą straipsnį, man buvo nesiašku, kodėl jį "Draugo" literatūros priedo redaktorius atspausdino ir, dargi, pirmame puslapy? Ar todėl, kad tas straipsnis parašytas literatūrą studijuojančio ar baigusio tokias studijas autoriaus, ar kad tame straipsnyje rašoma apie žymų žmogų, netgi Nobelio premiją laimėjusį? . . .

Man atrodytų, jog nei vienu, nei kitu atveju nereikėjo spausdint tokio straipsnio, kuriame rašoma apie asmenį, taip didžiai pabriežiantį šios žemės gyvenimo beprasmiškumą . . . Tai viena lygiagretė.

Kita lygiagretė — tai kitas straipsnis torantiškiam dienraštyj "The Telegram". Jame buvo aprašymas apie žmogų banditą, tą dieną lėktuvu atskridusį iš Winnipego miesto (čia pat Kanadoj) į Torontą, tenai palikus puikų savo namą ("bungalow"), gražų "Cadillac'ą" ir žmoną su penkiais vaikučiais, o čia—Torontė—įvykdžiusį banko apiplėšimą, deja, nepavykusį, nes buvo sugautas ir atiduotas teismui. Čia kalbamas banditas, esą, Winnipego mieste žinomas prekybininkas ir "well to do" asmenybė. Jo vaikučiai apie tėvo tokį "žygdarbį" sužinoję mokykloje, kur jiems draugai pasakė, kad: "Your Daddy is a robber". Jie, atėję į namus verkdami, apie tai papasakoję motinai . . . Ar ne vargšai, vaikučiai? Dėl tėvo bandito—jiems visam gyvenimui gėdos antspaudas . . . Tad, štai, iš dvi lygiagretės šalimai viena kitos. Deja, negaliu nurimti priedo redaktoriaus ir trečiosios lygiagretės, kurioje norėčiau be kraštutinumų žodį-kitą tarti apie "vidurio žmogų"—nei filosofą, nei banditą. Ir kodėl gi, čia pat paklausčiau, jo gyvenimas šioje žemėje be prasmės?

Gyvenk kaip žmogus, įmink žmogaus pėdsakus šioje žemėje—ir bus neveltui gyventa. Dirbk, jeigu gali, sukurk ką nors, parašyk, padaryk! Jeigu ir to negali—užaugink sąžiningai savąją šeimą, nedaryk papiktinimo jų (vaikučių) jaunoms sieloms, kaip anas winnipegietis—ir rasi prasmę gyvenimo šioje žemėje . . .

Neneigiu filosofui Camus galvojimo teisės, jog gyvenimas šioje žemėje—yra beprasmis, bet, man rodos, be tokio galvojimo reklamos, ypač mūsų katalikiškoji spauda jau galėtų apseiti...

Taigi, štai, va, mano mintys apie dvi lygiagretes ir—priedo—per vidurį dar mano trečioji . . .

GRĄSINA IŠTREMTI VYSK. MATULIONĮ

Kaip jau buvo rašyta spaudoj, Kaišiadorių vyskupas T. Matulionis yra įšventinęs vyskupu kun. V. Slatkevičių. I Advento sekmadienį vyskupas Matulionis iškilmingai įžengęs Kaišiadorių katedron, paskyręs keturis kanauninkus—kun. Meidų, dabartinį Raseinių kleboną, ir kun. Kiškį, grįžusį iš Sibiro, ir kitus du. Iš to matyti, kad vyskupas T. Matulionis, pailsėjęs Birštone, kur gyveno grįžęs iš ištrėmimo, grįžo prie savo pareigų ir perėmė Kaišiadorių vyskupystės valdymą iš kan. J. Stankevičiaus. Atrodė, kad vyskupijos valdymas iš naujo buvo suorganizuotas. Deja, paskutinėmis žiniomis sovietinė valdžia uždraudusi abiem vyskupam eiti pareigas ir įsakiusi palikti Kaišiadoris. Esą vyskupui T. Matulioniui įsakyta grįžti į Birštoną, o vyskupui V. Slatkevičiui į Kauną ir iš tų vietovių niekur nepasitraukti, nes kitaip būsią ištremti Sibiran. Iš to matyti tikrosios sovietų intencijos: siunčia į Vatikaną neva delegaciją, skelbiasi norį koegzistencijos, o Bažnyčios persekiojimo nesirengia sustabdyti. Tai rodo ir naujausi ištrėmimai pavyzdžiui kad ir kun. Dulksnio iš Vilniaus, buvusio vyskupo K. Paltaroko bendradarbio, kuris ištremtas prieš Kalėdas.

T. Ž.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO PRENUMERATORIŲ ŽINIAI

Spaustuvėje ilgai užtrukęs Pasaulio Lietuvių Žinyno spausdinimas jau baigiamas. Kovo mėn. gale atiduodamas rišyklai, kame užtruks dar porą savaičių. Tad balandžio mėn. knyga bus išsiuntinėta visiems prenumeratoriams.

Visi tie prenumeratoriai, kurie po užsiprenumeravimo yra pakeitę gyvenamąsias vietas, bet dar naujų adresų nepranešę, yra maloniai prašomi tą galimai skubiau padaryti, nes šiuo metu ruošiamasi knygos siuntinėjimui.

Atsižvelgiant į tai, kad knyga išėjo gerokai stambesnė (464 pusl.), žymiai padidėjo ir jos išleidimo kaštai. Vien tik angliškasis skyrius sudaro per 120 puslapių. *Nuo dabar P. L. Žinynas bus pardavinėjamas po $6.50.* Vis tik iš anksto užsiprenumeravusieji ir užsimokėjusieji knygą gaus be primokėjimų.

Adresų pakeitimus ir prenumeratas siųsti: *A. Simutis, 41 W. 82nd Street, New York 24, N. Y.*

WASHINGTON.—Kovo 22-rą mirė U. S. kongresmanas George S. Long atstovavęs Louisiana valstybei. Jis buvo brolis pagarsėjusio senatoriaus Huey Long. Mirus Long, Atstovų Rūmuose yra 232 demokratai ir 198 republikonai ir penkios tuščios vietos. Nuo 85 Kongreso pirmos sesijos atidarymo iš viso mirė vienuolika atstovų, o nuo šių metų sausio mirė penki atstovai.

AUGUSTA, Me.—Dviem atvejais demokratų sąrašu išrinktas Maine valstybės gubernatorium Edmund S. Muskie paskelbė, kad jis kandidatuosiąs U. S. senatan, Republikonai remia dabartinį senatorių Frederick G. Payne. Abu kandidatai yra populiarūs ir pramatomos įdomios rungtynės.

AVON PARK, Fla.—Kovo 21 dėl U. S. bomberio eksplioziios žuvo keturi kareiviai.

60 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

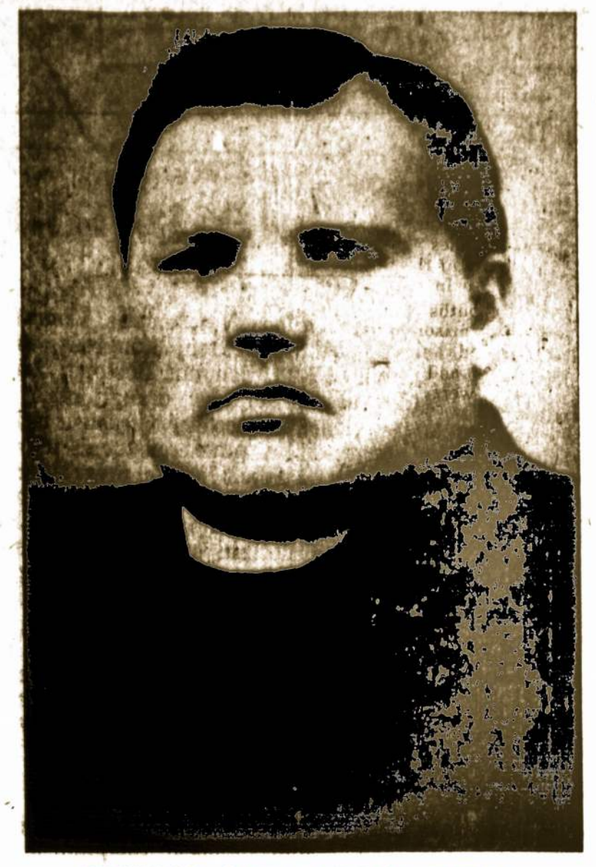

KUNIGAS ALEKSANDRAS BURBA

Šių metų kovo 27 d. suėjo 60 metų nuo mirties įžymaus Susivienijimo vado, visuomeninin ko ir patrioto kunigo Aleksandro Burbos. Jis buvo gimęs 1850 m., spalių 30 d., Pailių kaime, Kruopių parapijoj, Šiaulių apskrity. Mokėsi Žagarės pradžios mokykloje, vėliau Šiaulių gimnazijoje. Dvasinius mokslus ėjo Vilniaus seminarijoj. Kunigu įšvęstas 1882 m.

Kunigavo Žaslių, Vidiškės, Lebanoro, Adutiškio ir Valkininkų parapijose. Už lietuvišką ir katalikišką veikimą jį smarkiai persekiojo sulenkėję bajorai ir rusų valdžia. Už lietuvišką knygų platinimą gubernatorius jaunąjį kunigą 1886 metais išsiuntė dviem metams į Gardino vienuolyną.

1889 m. kun. A. Burba atvyko į Ameriką. Scranton'o vyskupas O'Hara paskyrė jį lietuviškai-lenkiškon parapijon Plymouth, Pa. Čia jis ėmėsi ginti lietuvių teises. Apie lenkų įniršimą ir keršto troškimą laikraštis "Žvaigždė" Nr. 15, 1911 m., taip rašo:

"Nesvietiškas Plymouth'o įnitusių lenkų vandalizmas, kad anie, lietuviams atsiskyrus ir suorganizavus savą parapiją, iškasė savo kapinėse lietuvių lavonus ir anuos išmetė per tvorą, sukėlė visos Amerikos lietuvius. Lenkai visur irgi pasišiaušę keikė kun. Burbą, kaip maskolių špiegą, 'oičiznos' ganubytoją, baisų 'polakožercą'. Tas lenkų užsikirtimas nevieną jau baigiantį lenkintis lietuvį pakėlė iš tautiško letargo. Keikiami 'litvakai', kreipėsi prie lygiai niekinamo kunigo Burbos, norėjo jį pamatyti, su juomi pasišnekėti, pasirodavyti, arba nors per gromatas jo rodos pasiklausti. Prasidėjo ir per kelis metus tęsėsi karšta kun. Aleksandro agitacija tarp Amerikos lietuvių, raginanti kožną bevieną, kad nusimestų lenkiškas plunksnas, *pamestų* lenkiškasias draugijas ir parapijas, o savąsias lietuviškas organizuotų."

Kun. A. Burba mirė 1898 metais kovo 27 dieną.

Jis buvo "Aušros" bendradarbis. Būdamas vienuolyne parašė "Senkaus Jurgis". Vėliau parašė "Ponas Bartkus". Amerikoj būdamas bendradarbiavo "Vienybėje", "Garse Amerikos Lietuvių", išleido savo prozaiškus raštus dviejuose tomuose ir šiek tiek smulkesnių dalykėlių.

Apie jo nuopelnus Susivienijimui, "Žvaigždė" 1911 m. Nr. 15-tame rašo:

" 'Susivienijimas Lietuviškų Draugysčių', kuris pirm to buvo vien kaipo lenkinimo priemonė, paduotas po kunigo A. Burbos įtekme. Per seimą Mahanoy'uj, lenkų šalininkai, tokie kaip velionis D. T. B., net su kėde prieš kun. Burbą šoko. Su susipratusiais lietuviais iš seimo pabėgęs kun. A. Burba ant trūkio, namon važiuodamas, buvo išrinktas kelių atstovų 'Susivienijimo' pirmsėdžiu ir nekaipo visų Amerikos lietuvių vadovu 1890 m. spalių mėnesyje. Nors 'Susivienijimas' anuomet buvo mažutis, vos apie 200 narių turėjo, vienok ta pergalė lietuvių tėvynmeilių ant lietuvių naujalenkių dideliai įdrąsino visus Amerikos lietuvius. 'Vienybė', Juozo Paukščio Plymouth'e leidžiama, kurią kun. Burba pakėlė iš ignoracijos ir lenkomanijos purvyno, pastojo netik 'Susivienijimo', bet ir kun. Burbos ir visų lietuvių tėvynmeilių organu."

LONDONAS. — Kovo 21-mą gauta žinia, kad Sovietų "kultūrinė delegacija" apleido Maskvą vykstant į JAV tartis dėl pasikeitimų filmomis, taipgi dėl teatrinių ir muzikinių grupių vizitų.

DAINA MANO BROLIUI

Mano broli. Tavo rankos pavargo,
ir akys merkiasi jau, ir mano daina
tau miegą papuoš.
Tu ilsėsies kaip vaikas. Ir varpas
skambės ir skambės tau sapne.
Užmik ir sapnuok:

Tu sapnuosi drugius ir saulę,
ir girdėsi motiną šaukiant
tave namo vakare . . .
Ir bus grįžusi tavo jaunystė:
tu dainuosi ir rankiosi vyšnių
žiedus sraunioj tekmėje.

Ir upelis skambės, kaip sidabras.
Ir saulėtos pievos, ir medis
tave ir vėl pasitiks.
Ir kalbės jie: žiūrėkite! grįžo
garbanotasis vaikas—ir tyliai
žiedai tau į plaukus kris . . .

Mano broli. Tavo rankos pavargo.
Ir nuo amžino darbo sugrubo tavo širdis.
Paklausyk, mano siela šiąnakt kaip varpas:
ji dainuoja tavo sapne. Mano broli—girdi?

Iš vengrų k.: Nagys

OTHERS' LIVING FAITH IN GOD SAVED HIS LIFE

John Hvasta, who escaped from the impregnable fortress prison of Leopoldov in Communist Czechoslovakia, told March 21st on the "ZERO 1960" television program of the innumerable times his life was saved because of the living faith of the people in that country.

For 21 months following his escape from prison, Hvasta was sheltered, fed and clothed by the Slovaks and Czechs who knew they were risking their lives for him.

He said, "The only thing these oppressed people have to live for is their realization that there is a God. They are living lives of prayer and sacrifice so they were ready to take the risk of sheltering me."

American John Hvasta was studying at the University and was also an employee of the United States Consulate ir Bratislava. He was imprisoned for three and one half years on trumped-up charges of espionage. He escaped in 1952 with two other students but was able to return home only after a further 21 months spent in hiding in Czechoslovakia. Two students who made the break for freedom with Hvasta were recaptured and hung.

"There were over 10,000 secret police," Mr. Hvasta stated, "using airplanes and bloodhounds trying to recapture us. The people were told on the radio that we were dangerous and they were offered large rewards for our return but their love of God prompted them to save me.

"They hid me for a week—two weeks—and sometimes as long as several months, knowing that discovery would mean death for them. In spite of the tyranny they are living under, these people were willing to risk their lives to help me."

Mr. Hvasta attributes his near miraculous escape and the fact that he is alive solely to faith in God—on his part and the part of those who helped him.

The 16-million-member Blue Army produces the Friday night "ZERO 1960" television program in an effort to alert the world to the dangers of Communism and show that Our Lady's Fatima message is the answer to this menace. The program is seen on Channel 13, Newark, N. J., at 8:30 P. M.

SON OF FAMILY THAT ORDERED PERSECUTION AGAINST CHURCH HAS BEEN ORDAINED A PRIEST

Kyoto, Japan.—Young Michael Tokugawa will not follow in the footsteps of his infamous ancestors, the Tokugawa shoguns. He has become a priest.

Reverend Michael Tokugawa, son of Baron Tokugawa and descendant of the most violent and Christian-hating rulers in Japan's history, was ordained to the priesthood in St. Francis Xavier Cathedral here last Friday, March 21.

The Tokugawa family came into dominance in Japan in 1600 when Icyasu Tokugawa unified the present site of Tokyo. In 1614 he launched a violent persecution against the country's 300,000 Christians. He also closed Japan to the West. His son Hidetada, who succeeded him, put thousands of Christians to the most cruel deaths. The Tokugawa shoguns remained in power until Commodore Perry opened Japan to the West.

Father Tokugawa received his vocation to the priesthood while a student-resident at Villa Maria, a hostel for poor students at Kyoto University, run by Father John C. Murrett, a Maryknoll missioner from Buffalo, N. Y. Father Murrett since practically Villa Marian to go on for the priesthood, a sincere tribute to Father Murret since practically all the students are pagans when they take up residence there.

The New priest's father, Baron Tokugawa, was the first Japanese to pilot an airplane and an important general in World War II. As a result of his wartime activities, he lost everything including his title at the end of the war. The family was destitute until the Church came to its aid.

Just about this time, young Michael passed his entrance exam for Kyoto University. Because he had no place to live, he was invited to take up residence at Villa Maria by Father Murrett.

"He was an outstanding student," says the Maryknoller, "and as humble and sincere as they come. At Villa Maria he found his vocation and in 1950 entered the seminary to study for the priesthood."

To show his gratefulness to the Buffalo padre, Father Tokugawa invited him to be his assistant priest at the ordination. The following morning, the new priest returned to Villa Maria to offer his first Mass with his family and former fellow-residents of the hostel.

"GLASSETTE"

The House Without A Mirror

By John Zubaly

To find a modern house nowadays without at least one mirror, is of course, not a likely matter. The looking glass comes in various colours and lenght. A house is not a house unless it has the latest in home furnishings. Thus, one will find a mirror on the wall, on a dresser, and in other rooms of the house.

Much time is spent in front of the mirror. All members of the family have their period of time before the looking glass. The mirror is an aid to the individual who wishes to be well groomed.

If the mirror presents an unfavourable picture, well this can often be quickly taken care of: one uses what ever means one must to beautify his-or-herself.

And yet . . . there is a mirrorless house. It is a very familiar house to many people. It is the house of God . . . the church.

It goes without saying that the house in which people dwell, is definitely not like the house of God, the church . . . God is, however ,the same One in any house on earth.

It is a point well remembering that God cares not for the artificial kind of beauty. Beauty for the sake of beauty has no appeal to the One Who created the world.

For, in God's Heaven, one will truly "see oneself" for the first time. And what one will see, will depend on one's Faith in God.

. . . There are no mirrors in Heaven!

(Author's note: "GlassEtte"—The House Without A Mirror — ALL RIGHTS RESERVED, 1956, by John Zubaly).

GALIMA ĮSIGYT ŽODYNŲ

"Garso" administracijoje galima įsigyt praktišką dviejų dalių — angliškai - lietuvišką ir lietuviškai - angliškę Marlborough's išleistę žodyną.

Redaguotas Rev. H. H. Pewtress ir Rev. I. Geriko

583 puslapių. Kaina $4.50

Reikalaukite į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

NUNS TO REMAIN IN SOVIET ZONE

Warsaw (NC)—A community of Sisters in a town ceded to the Soviet Union in 1945 has chosen to remain there to aid the local Catholics rather than return to Poland, it was learned here.

The community located in Grodno, near the northeastern Polish border, is made up of seven Sisters of the Holy Family of Nazareth. Grodno itself was the 14th century capital of Lithuania, and is known as Gardinas to Lithuanians.

The Sisters' convent, founded a half-century ago, has been taken from them and transformed into a hospital, while their chapel has become a warehouse. The Sisters now live near the Franciscan church, which is still open. While they do not wear the garb of their congregation or constitute a formal religious group, they continue their religious and charitable service to the people.

They recently had an opportunity of returning to convents of their order in Poland, and one Sister visited this country. But the community elected to remain in Grodno.

In nearby Nowogrodek, where 11 Sisters were slain by the Nazis on August 1, 1943, during the German occupation, only one Sister remains. Among other duties, she cares for the local church, to which a priest from Grodno comes to offer Mass on Sundays whenever possible.

NEW SWEDEN COLONY

On March 29, 1638—320 years ago—the first Swedish settlers in the New World founded New Sweden, in what is now the Delaware, on land purchased from the Indians. This colony was located at the present site of Wilmington. Their leader was Peter Minuit, a Dutchman, formerly director-general of New Netherlands. New Sweden's existence as an independent colony was short lived. In 1655 Governor Stuyvesant of New Amsterdam invaded the settlement, raised the Dutch flag and sent home those who would not swear fidelity to Holand. Six months later, the Swedish ship *Mercurius* arrived at New Sweden with a new group of colonists, not knowing that the Dutch were in charge and that their countrymen had been deported. Faced with the choice of becoming Dutch subjects or going back to Sweden, the Swedes decided to hoist sail and return to their homeland. The Dutch did not hold New Sweden long, however, some ten years later the colony, together with other Dutch possessions, passed into the hands of the English. In later years America has provided a home for more than one million Swedish immigrants whose descendants have realized one of the promises of the lost Delaware colony in settling in such states as Washington, Oregon and California. For when the first Swedish settlers purchased land from the Indians they were to own it "as far west as the setting sun."

Common Council

The Name of Christ Draws No Better Than Eighth Place in Japanese Poll

Tokyo, Japan.—An indication of the need for greater Christian missionery activity in Japan comes from a recent poll of some 10,000 Japanese high school students in 200 schools throughout the country.

To the question: "Whom do you respect most of all among historical figures?" the name of Jesus Christ received no better than eighth place mention, reports a spokesman for the Maryknoll Fathers here.

The top ten in order of preference were: (1) Abraham Lincoln; (2) Dr. Hideyo Noguchhi, great Japanese bacteriologist; (3) Yukichi Fukuzawa, founder of Keio University and crusader for the cause of democracy; (4) Florence Nightingdale; (5) Sontoku Ninomiya, self-made scholar; (6) Madam Curie; (7) Thomas Edison; (8) Jesus Christ; (9) Prince Shotoku, [illegible] day Japan; (10) Alfred Nobel.

TAUTINĖS MUZIKOS KLAUSIMAIS

VLADAS JAKUBĖNAS (Muzikos Žinios)

Norint analizuoti klausimą, kas tai yra lietuviška muzika, ar kokia ji yra, turime nors trumpai apžvelgti, kokios reikšmės turėjo tautinis elementas muzikai besiplėtojant.

Viduramžiais, kai palaipsniui pradėjo plėtotis ir tobulėti polifoninė bažnytinė muzika, kuri tuo laiku buvo vienintelė "mokytoji" ar "kultūrinė" muzika, tautinio klausimo nebuvo. Atskirose šalyse būdavo centrai, kur muzikos menas ypatingai suklestėdavo; todėl kalbame pavyzdžiui apie Niederlandų ar Romos mokyklą ir panašiai. Kiekviena tokia mokykla turėjo tam tikrą savo lokalinį atspalvį, tačiau apie tautinį elementą muzikoje dar kalbėti negalime.

Prasidėjus *Renesanso* gadynei pamažu visoje Europoje išsiplėtojo naujas menas, atsirado homoniškas pradas muzikoje, iškilo ir naujas operos menas. Nors visur galioja tie patys dėsniai, tačiau atskirose didelėse šalyse susidaro tam tikri stiliai: italų opera yra kiek kitokia, negu prancūzų; J. S. Bachas rašo kiek kitokiame stiliuje, naudodamasis tais pačiais principais, kaip pavyzdžiui Fr. Couperin Prancūzijoje, ar Domenico Scarlatti Italijoje. Tautinio meno principo ar tendencijos pabrėžti savo tautines ypatybes dar nėra, bet atskirų tautų įtaka į viešpataujantį muzikos stilių yra didelė.

Didieji klasikai: Haydnas, Mozartas, Beethovenas negalvoja apie tautiškumą, bet vokiškas pradas, o net ir vokiško folkloro įtaka yra žymi jų darbuose; ypač gi ji žymi yra Schuberto veikaluose.

Romantinis laikotarpis jau daug daugiau reikšmės priskiria tautiniam pradui; tai jaučiama Schumano, Liszto, Berliozo kūryboje. Romantiniame laikotarpyje atsiranda pirmas kompozitorius, kuris sąmoningai įneša tam tikrų *egzotinių* elementų į savo kūrybą, norėdamas pabrėžti savo tautybę: yra tai Chopinas, kurį galime laikyti pirmuoju tautiniu kompozitoriumi.

Antroji pusė XIX amžiaus yra žymi *tautinio prado* įsivyravimu. Atsiranda visa eilė *tautinių mokyklų:* atskiros tautos duoda kompozitorių, įkvėpiančių savo tautos dvasią ir naudojančių jos folklorą savo kūryboje. Ypač stiprią mokyklą sukuria *rusai;* nuo jų mažai atsilieka *čekai.* Mažesnės tautos kartais duoda po vieną ryškų kompozitorių, kuris atstovauja jų tautos mokyklą, kaip Griegas—Norvegiją; Sibelius—Suomiją. Įdomu, kad ir to laiko prancūzų ryškūs impresijonistų krypties kūrėjai—Debussy ir Ravel yra tautiškai spalvingesni, negu šiaip prancūzų muzikai.

Lietuvių muzika pradėjo žengti pirmuosius žingsnius kaip tik tuo laiku, kai Europoje pradėjo kilti tautinės muzikos kryptys. Kartu gi lietuvių muzika iš pat pradžių turėjo glaudų ryšį su liaudies kūryba, su liaudies dainomis. Tai išėjo iš dalies jau iš mūsų tautos atgimimo sąlygų: mūsų kalba, mūsų tautinis savitumas išliko liaudyje, ūkininkijoje, tuo tarpu kai aukštesnis luomas, bajorija, ištautėjo.

Liaudies muzika, liaudies dainos iš viso turėjo didelės reikšmės ryškėjant tautiniam pradui vad. kultūrinėje muzikoje. Jau pas Haydną, Mozartą, Beethoveną jaučiame tam tikros vokiečių liaudies muzikos įtakos; dar daugiau jos yra pas Schubertą, o taip pat pas romantikus, Schumanną ir kt. O vėliau iškilusieji tautiniai kompozitoriai, pradedant Chopinu, vis daugiau rėmėsi savo tautos liaudies muzika. Dvorak ir Smetana gerokai vartoja čekų liaudies muzikos elementų, E. Griegas—norvegų, Musorgskis, R. Korsakovas, A. Borodinas, taip pat ir kiek vakarietiškesnis P. Čaikovskis—pilni yra rusiškų motyvų.

Įdomu yra, kad turtinga ir įdomi liaudies kūryba nevisuomet duoda taip pat ryškių kompozitorių veikalus. Ir atvirkščiai: pavyzdžiui vokiečių liaudies muzika nėra perdaug įdomi ir yra faktinai beveik išnykusi: vokiečių t. v., "liaudies dainos" yra kone visos jau kompozitorių sukurtos, ar bent perkomponuotos. Italų liaudies muzika turi daug bendro su italų kompozitorių operos arijomis ir nevisuomet yra už jas įdomesnė. Norvegų liaudies dainos esančios toli gražu mažiau įdomios, negu jos skamba Griego atkurtos ir stilizuotos jo kūriniuose. O pavyzdžiui, keltų tautos: vėliau, škotai, airiai turi labai gražių liaudies melodijų, o tuo tarpu nėra davę pasaulinio masto kompozitorių. [illegible] tos vertės liaudies dainų, tiek ir yra davę pasaulinio garso kompozitorių.

Kai kurios tautos, kurių liaudies muzika gerokai skyrėsi nuo tipingų vokiško ar itališko stiliaus dainų, kuriomis daugiausia rėmėsi klasiško laikotarpio harmonija,—turėjo problemų, kaip sukurti savotišką harmonizacijos stilių, nes vadinamoji "mokyklinė" harmonija nevisuomet tiko. Tas problemas ypač aktingai rišo rusai, pradedant Musorgskiu, kuris sąmoningai vengė "klasiško" harmonijos stiliaus ir kuriam pavyko sukurti tikrai originalų rusiškai nacionalinį koloritą.

Panašių problemų turėjo ir daugelis mažų tautų, vėliau iššėjusių į civilizuoto gyvenimo areną. Ir lietuvių dainos, ypač senoviškesnio stiliaus, turi ypatybių, kad jas suharmonizavus "mokykline" harmonija jos supilkėja, netenka dalies savo įdomumo. Ši problema lydėjo ir tebelydi mūsų muzikos plėtotę. Mūsų pirmieji išmokslintieji kompozitoriai: Naujalis ir Sasnauskas savo muzikinį išsilavinimą gavo Lenkijoje ir Rusijoje; lenkų kultūra tuo laiku dar pilnai vyravo augštesniųjų Lietuvos sluogsnių tarpe. Todėl nenuostabu, kad kai kurios jų sukurtos originalės melodijos turi kai kurių lenkiškų bruožų.

Toliau mūsų kompozitoriai sąmoningai žengia tautiniu keliu, ieškodami savo nacionalinio kolorito, stengdamiesi atsivaduoti nuo svetimų įtakų. Pas St. Šimkų dar kartais jaučiasi lenkiškas melodijų piešinys (kad ir jo populiarioje "Kur bakužė"), tačiau jis dažnai randa organiškai lietuvišką stilių. Tolimesnieji mūsų kompozitoriai vis sėkmingiau ieško ir randa tautinio savitumo.

Čia trumpai paminėkime dar vieną, labai svarbią mūsų muzikos augimo apystovą: Nepriklausomoje Lietuvoje ryšiai su Rusija ir Lenkija netrūko, bet užtat plačiai atsidarė durys į Vakarų Europą, ypač gi į kaimyninę Vokietiją, kur tuo laiku jau smarkiai reiškėsi modernistinės srovės. Taigi dvi tendencijos: tautinio prado ieškojimas ir susikryžiavimas rytų ir Vakarų įtakų nuolat lydi mūsų vėlesnių kompozitorių plėtotę.

Stiprią tautinę spalvą surado ribotai moderniškas prof. K. V. Banaitis, tiek savo originalėje kūryboje, tiek ypač liaudies dainų harmonizacijose. Jo "100 dainų" galime laikyti gal labiausiai vykusiu bandymu, kaip surasti originalesnį priėjimą prie mūsų senoviškesnių liaudies melodijų, išlaikant jų nuoširdų paprastumą, bet kartu duodant joms įdomų, naujoviškesnį rūbą.

J. Gruodis savo esmėje yra gana moderniškas; pas jį apstu vokiškos mokyklos įtakos, kartu gi dažnai reiškiasi kažkoks organiškas lietuviškumas; jis apščiai pavartoja liaudies dainų ar jų elementų. Grįžtant kiek atgal: M. K. Čiurlionis savo didžiuose orkestro kūriniuose ar fortepijono preliudijose speciali nevartoja liaudies motyvų, tačiau nuotaikos atžvilgiu yra mums kaž kaip artimas.

Prie ribotai moderniškų kompozitorių, ieškančių tautinio prado ir kartais pavartojančių liaudies dainų elementų priskirtinas ir V. Jakubėnas.

Lietuvoje pasilikusių kompozitorių grupė: A. Račiūnas, J. Karosas, B. Dvarionas ir kiti—visi rašo gan nacionaliniame stiliuje. Tai yra reikalaujama, kartu su priverstinu konservatyvizmu, pagal dabartinę Sovietų Rusijos kultūrinę politiką, kuri yra privaloma visoms jos prijungtoms ar šiaip pavergtoms tautoms.

Visus kompozitorius čia sunku suminėti, nėra ir būtino reikalo. Pabrėžkime tik, kad didelė dauguma mūsų kompozitorių sąmoningai eina tam tikru tautišku keliu. Atrodo, kad kitoks kelias mažai tautai vargu ar galimas.

Reikalinga tačiau pabrėžti, kad turime du kompozitorius, abu ryškiai talentingus, kurie nesiremia šiuo pagrindu, bet laiko, kad moderniškais laikais užtenka savo sieloje būti lietuviu, o rašyti bendru šių dienų naujos muzikos stilium, nesivaikant tautinių koloritų. Yra tai Jeronimas Kačinskas ir Vytautas Bacevičius, abu šiuo momentu gyveną Amerikoje. Nežinau, ar jie tvirtai besilaiko tų pažiūrų, bet Lietuvoje jie jas su įsitikinimu atstovavo.

Baigiant, norėtųsi dar trumpai paminėti klausima: kaip pažinti tautinę muziką? Ar pagal tą, kad joje girdime mums žinomus liaudies motyvus?

Šis klausimas yra sunkus atsakyti ir nėra taip paprastas. Žinoma, prikišus kūrinį liaudies motyvų, jis lyg ir pasidaro tautiškas, tačiau, ar jis nuo to pagerėja? Liaudies dainos turi savotišką ypatybę: pas talentingą kompozitorių jos lyg pražįsta nuostabiomis spalvomis, ypač gi tokio muziko kūryboje, kuriam įgimtas tam tikras nacionalinis koloritas. O pas negabų kompozitorių liaudies daina kažkaip supilkėja, pasidaro lyg kompiliacija, lyg kaimiška antklodė susiūta iš įvairiaspalvių šmotelių. Galime priimti už faktą, kad tikrai dideli tautinės muzikos kūrėjai ne vien dėl to iškilo, kad pas juos kai kur pasigirsta mums artimas tautinis motyvas, o todėl, kad jų kūrybos esmėje buvo kaž kas artimo savo tautos dvasiai. Bet tokius dalykus sunku apčiuopiamai nusakyti, kaip kad ir daugel kitų dalykų mene.

Galima būtų tik reziumuoti, kad mažai tautai su turtingu liaudies muzikos lobynu, išeinančiai pavėluotai į kultūrinės konkurencijos areną, kur jau be galo daug yra nuveikta,—tokiai tautai bus sunku kuo nors užimponuoti, ne bent ji sukurs ką nors tikrai, organiškai savito. Tai sunku padaryti muzikui, kuris nesidomės savo liaudies kūryba, bet dar sunkiau įvykdyti tokiam, kuris neturi tikro kūrybinio talento. Nuo to fakto, kad žmogus ne viską gali pasiekti, kad ir atkakliausiu darbu, o kai kas privalo jam būti Dievo duota,—mes jokiu būdu negalime pabėgti, vis viena ar kurtume klasišką, "mokyklinę", ar vien liaudies motyvais pagrįstą muziką.

LABAI SVARBUS PRANEŠIMAS

VISIEMS, TAUTIECIAMS, KURIE SIUNCIA SIUNTINIUS Į LIETUVĄ ARBA Į KITUS KRASTUS

Tai nėra paslaptis, kad siuntinių siuntimo sąlygos daromos vis sunkesnės. Norėdami šiame reikale pagal išgales padėti, mes dedame visas pastangas, kad, neišleidžiant daug pinigų, Jūs galėtumet suteikti reikalingą paramą savo artimiesiems. Kviečiame visus tautiečius įsitikinti, kad bendradarbiaujant su lietuviška firma, Jūs išspręsite visas problemas pačiu ekonomiškiausiu ir greičiausiu būdu.

Jūsų orientacijai paduodame keletą pavyzdžių mūsų standartinių siuntinių:

1. 3 gabalai aukštos kokybės angliškos vilnonės medžiagos kostiumams, arba paltams, viso 10 jardų, įskaitant muitą ir visas pristatymo išlaidas—kainuoja $50.00.

2. 4 gabalai geros rūšies amerikoniškos medžiagos kostiumams, viso 14 jardų, kartu su visais reikalingais 4 kostiumams priedais, įskaitant muitą ir visas pristatymo išlaidas—kainuoja $50.00.

Mes imame pilną atsakomybę, kad gavėjui bus pristatytos tik tos rūšies medžiagos, kurios yra užsakomos.

3. 11 lbs. cukraus, 9 lbs. ryžių, 11 lbs. kvietinių miltų, 9 lbs. taukų—$31.00.

4. 9 lbs. cukraus, 10 lbs. ryžių, 11 lbs. taukų, 9 lbs. sviesto—$40.00.

Maisto siuntiniai yra siunčiami iš Švedijos. Jų kokybė yra pirmos rūšies, o pristatymo laikas labai greitas.

5. Mūsų vaistų skyrius yra medicinos daktaro priežiūroje. Vaistų užsakymai yra išpildomi tiksliai, o už pačius vaistus Jūs mokate urmo kainą: Rimifon 1000 tabl.—$5.60; Streptomycin 30c 1 gr.—$4.60; P.A.S. 500 tabl.—$1.80; Serpasil 100 tabl.—$1.35.

Visi siuntiniai yra pilnai apdrausti ir jų pristatymas garantuotas.

Prašome reikalauti papildomų informacijų ir pavyzdžių, kuriuos mes su mielu noru išsiųsime.

Rašykite lietuviškai ir Jūs gausite nuoširdų lietuvišką atsakymą.

AMERICAN & FOREIGN BOOK CO.

ANTANAS USTJANAUSKAS, Savininkas

22 Chapin Place, Hartford, Conn. Telef. Chapin 6-4773

115 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

C. BROOKLYN, N. Y.—Pranešame, kad 115 kuopos šv. Mišios už gyvus ir mirusius kuopos narius bus kovo mėnesio 30 dieną, 9 val., Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Prašome visus kuopos narius kuo skaitlingiausiai dalyvauti šv. Mišiose ir priimti bendrai šv. Komuniją.

Kadangi balandžio mėn. pirmas sekmadienis išpuola šv. Velykos, todėl kuopos mėnesinis susirinkimas nukeliamas į sekantį sekmadienį — balandžio 13 dieną.

115 kuopos valdyba

LRKSA 134 KUOPOS NARIAMS

BROOKLYN, N. Y.—Kadangi pirmąjį balandžio mėnesio sekmadienį pripuola Velykos, todėl 134 kuopos bertaininis susirinkimas nukeliamas į atvelykio sekmadienį—balandžio 13—tuojau po sumai, Karalienės Angelų parapijos salėje. Prašome visus narius atvykti į susirinkimą.

K. J. Krušinskas, kp. pirm.

SHARON, Pa. — Kovo 22-rą trijų automobilių koalizijoj žuvo keturi jaunuoliai, kiti du sužeisti.

Persiunčiame siuntinius į SSSR, Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitas respublikas. Naudokitės patarnavimu patikimos, atydžios ir skubios firmos

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 West 14th Street, New York 11, N. Y., Tel. CH 3-2583

(Licensed by USSR)

Pagal sutartį, sudarytą su Inturistu, firma teisėta siųsti siuntinius į visas SSSR respublikas ir Lietuvą. Visos išlaidos įskaitant muitą apmokama čia firmos įstaigoje. Siųsti galima TIK NAUJUS DAIKTUS. Siuntinį galima siųsti paštu. Pristatymas garantuotas. KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS. Įstaigoje didelis pasirinkimas prekių. Tame pat siuntinyje negalima siųsti maisto produktų ir pramonės dirbinių.

Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais iki 4 valandos.

Klientų patogumui skyriai atidaryti sekančiuose miestuose:

116 E. 7th Street, New York, N. Y., Tel. YU 2-6380
900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio, Tel. TOwer 1-1461
11339 Jos. Campau, Detroit 12, Mich., TOwnsend 8-3980
632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa., WAlnut 5-8578
332 Fillmore Ave., Buffalo 6, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

ĮSPŪDINGOS 40 VAL. ATLAIDŲ IŠKILMĖS SCRANTONE

Mūsų tikėjime didžiausia brangenybė ir garbė yra tai, kad šioje žemėje sykiu su mumis eucharistiniu būdu, duonos ir vyno pavidalucse, gyvena Kristus, kaip sielų maistas ir garantija amžinos laimės viršgamtiniame gyvenime. Šios tikėjimo tiesos ir paslapties žmonija nežinotų, jei pats aukščiausas namelio Gyventojas to nebūtų apreiškęs. Tikinčioji Bažnyčia, tai žinodama, nuolat primena žmonėms reikalą stiprintis dangiškąja Duona, o taipgi kartas nuo karto Eucharistinio Kristaus garbei suruošia įvairias iškilmes, kurių populiariausios yra 40 Valandų Atlaidai, ruošiami kiekvieną metą kiekvienoje parapijos bažnyčioje ir koplyčiose.

Pereitą savaitę, t. y. nuo kovo 16 iki 18 dienos, tokie atlaidai labai iškilmingai buvo atšvęsti Scrantone Šv. Mykolo parapijoje, kurios klebonu yra ilgametis mūsų Susivienijimo dvasios vadas, šią ateinančią vasarą švenčiąs savo kunigystės 25 metų jubiliejų, kunigas J. F. Baltusevičius (Boll). Visas tris dienas žmonės gausiai ėjo prie Dievo Stalo, o vakarais lankėsi į Mišparų pamaldas, kur turėjo progos paklausyti gražių pamokslų. Labai skoningai gėlėmis ir tviskančiomis žvakėmis buvo išpuošti bažnyčios altoriai, ypač didysis, kur aukso monstracijoje buvo garbinama Naujojo Įstatymo Manna. Šį menišką papuošimo darbą atliko Nukryžiuotojo Jėzaus Seselės, kurios pavyzdingai mokytojauja naujoje parapijos mokykloje. Malonų įspūdį darė šių iškilmių metu gražus parapijos choras, kuriam vadovauja talentinga savo artistišku balsu ir muzika Mrs. H. Moran. Pats įspūdingiausias atlaidų vakaras buvo pačios užbaigtuvės, kada tarp pilnai suoluose prisėdusių žmonių, bažnyčioje išsitiesė ilga ir puošni procesija, kurioje tarp kitų kunigų, rausvais ploščiais pasipuošę, dalyvavo patys žymieji vyskupijos prelatai: Msgr. J. A. Madden, Msgr. J. M. Lowry, Msgr. J. J. Vaughhan, Msgr. W. K. Dolan, Msgr. R. A. McNulty, Msgr. V. P. Burke, Msgr. W. A. O'Mara, Msgr. S. J. Florey. Tą paskutinį vakarą mišparus laikė ir procesijoje nešė auksu spinduliuojančią monstraciją kun. J. K. Miliauskas, Švč. Trejybės parapijos klebonas iš Wilkes-Barre. Jam asistavo kun. J. L. Savulis, klebonas iš Eynon, ir kun. B. Danis (Zdanavičius), kapelionas iš Elmhurst. Turiningus pamokslus visus tris vakarus paeiliui sakė: kun. J. A. Andriuška, kun. A. J. Norkūnas, kun. A. J. Žukauskas, kun. J. P. Stalevičius, kun. A. G. Ežerskis ir kun. B. J. Kazlauskas.

Negalėtume pamiršti procesijoje tas mergytės, kurios puošnios, kaip pievų plaštakės, barstė ties Švenčiausiuoju gėlės. Berniukai procesijoje ir ties altoriumi irgi pavyzdingai atliko savo paskirtį. Šv. Mykolo parapijoje Scrantone visokie parengimai ir bažnytinės iškilmės visad praeina tikru pavyzdingumu ir geriausiu pasisekimu, todėl ir šių metų 40 Valandų Atlaidai paliko visiems didelį ir šventą įspūdį.

B. D. Z.

LRKSA 14 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

Pagal įprastą tvarką, sekantis LRKSA 14 kuopos susirinkimas turėtų įvykti balandžio 6-tą dieną, bet kadangi tą dieną bus didžioji Prisikėlimo Šventė—Velykos, tad kuopos susirinkimas nukeliamas į atvelykį — balandžio 13-tą.

Tad visus narius bei nares prašome šią atmainą įsidėmėti ir balandžio 13-tą skaitlingai dalyvauti susirinkime.

LRKSA 14 kp. valdyba

A. A. Mirusiems

A. A. JUOZAS MATUSEVIČIUS - MATAS, Sr., gyv. 10 Chestnut St., Nessopeck, anksčiau gyvenęs Pittstone ir Wyoming, mirė kovo 22-rą Berwick ligoninėj. Palaidotas kovo 25-tą iš Berwick Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, į šią šalį atvyko būdamas 15 metų amžiaus. Paliko žmoną, sūnų, dvi dukteris, keturis anūkus, du brolius ir dvi seseris.

A. A. MARIJONA MAZILIAUSKIENĖ, gyv. 45 Railroad St., Swoyerville, mirė kovo 21-mą, palaidota kovo 25-tą iš Kingstono Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Velionė buvo gimusi Lietuvoje, Swoverville išgyveno 57 metus. Paliko tris sūnus ir šešis anūkus.

A. A. MRS. ROSE YANINAS, gyv. Yeager Rd., R. D. 3, Mountaintop, mirė kovo 23-čią; pašarvota buvo direktorių Matikevičių įstaigoje, 235 Mosier St., Hanover sekcijoj, Nanticoke. Palaidota kovo 26-tą iš Šv. Judo bažnyčios italų kapinėse, Nanticoke. Velionė buvo gimusi Nanticoke. Paliko vyrą Vincą Janiną, du sūnus, motiną, seserį, brolį ir kitus artimuosius.

JAV VICEPREZIDENTAS R. NIXON SU LOS ANGELES LIETUVIAIS

JAV-bių viceprezidentas Richard M. Nixon ir žmona svečiavosi 1958 metų vasario 15-19 dienomis Los Angeles mieste pas savo gimines, kur Whittier mieste (prie Los Angeles) gyvena viceprezidento motina ir brolis. Daug pažįstamų Los Angeles mieste turi ir viceprezidento žmona Patricia Nixon: ji yra baigusi Pietinės Kalifornijos Universitetą (USC) ir mokytojavusi Los Angeles mieste. Savo lankymosi proga viceprezidentas Nixon turėjo visą eilę pasitarimų su partijos pareigūnais ir darbuotojais. Eilė lietuvių turėjo progos susitikti ir pasikalbėti su viceprezidentu R. Nixon ir žmona. Nuotraukoje iš kairės dešinėn: Kalifornijos Lietuvių Republikonų pirmininkas ir Lietuvos Vyčių centro valdybos vicepirmininkas Leonardas Valiukas, ponia Patricia Nixon, JAV-bių viceprezidentas Richard M. Nixon ir Rita Medziukaitė, labai aktyviai besireiškianti eilėje lietuvių organizacijų: ALT-boje, Vyčiuose, ateitininkuose, studentų vienete ir kit. (P. Jasiukonio nuotrauka).

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO METINIS BANKIETAS

Antradienį, kovo 18-tą, Redington viešbučio patalpose įvyko 13-tas metinis Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubo bankietas. Šis bankietas originaliai buvo rengtas vasario 17 dieną, vienok dėl gausybės sniego buvo atidėtas į kovo 18-tą.

6:30 vakaro prasidėjo vakarienė, kuriai užsibaigus sekė programa.

Bankieto rengimo komiteto pirmininkė Miss Ann Marcelonis programos vedėja pristatė Mrs. J. Zelinski. Solo dainavo Mrs. B. Kaslas, akompanuojant Mrs. G. Mras. Klubo pirmininkė Mrs. J. J. Bayoras pasakė pritaikintą kalbą padėkodama buvusioms valdybos narėms už jų uolumą pareigose ir pasveikino naujai išrinktas ir užėmusias vietas valdyboje. Užbaigusioms tarnybą Miss Ann Marcelonis išdalino dovanas, kurias gavo Mrs. M. Karaliūnas—buvusi viceprezidentė; Mrs. J. Antanaitis—iždininkė ir Mrs. Milda Casper—finansų sekretorė. Mrs. J. Verbalis vadovaujant, komisijos narės pademonstravo naujausių madų skrybėles. Viešnia kalbėtoja Mrs. Daniel Flood kalbėjo apie Washingtono įvykius, pagyrė klubietes už gražią veiklą ir palinkėjo geriausios kloties ateity. Mrs. Sally Jeckell vadovaujant, grupė klubiečių pademonstravo virtuvės muziką.

Bankietas buvo pradėtas Amerikos himnu, o užbaigtas klubo daina.

Pradžioje invokaciją sukalbėjo Mrs. M. Butcofski.

Pramogoje dalyvavo apie šimtas klubiečių ir visos linksmai praleido laiką.

Dabar klubietės uoliai rengiasi prie kitos pramogos, būtent, prie metinio pavasarinio "Tea and Reading". Ši pramoga įvyks trečiadienį, balandžio 23, Redington viešbučio patalpose; pradžia 8 P. M. Pelnas eis lietuvaičių stipendijoms. Tikietų galima gauti pas kiekvieną klubo narę. Įžanga $1.00.

A. A. OSKARAS LOPPE

Jis yra buvęs paskutinysis Vilniaus evangelikų - liuteronų kunigas. Velionis buvo gimęs Varšuvoje ir baigė Tartu, Estijoje, universitetą. Jam teko būti kunigu Suvalkuose, Vyžainiuose, Augustave ir nuo 1924 m. Vilniuje, kur jis liko iki repatrijacijos Vokietijon 1939 m.

Su lietuviais jam teko daugiau susidraugauti Dachau koncentracijos stovykloje, kurion jis patekęs už tai, kad buvo anksčiau gavęs iš lenkų ordeną. Koncentracijos stovykloje jis susibičiuliavęs su E. Simonaičiu, kun. Pikturna ir Paranceviičiumi. Kun. Loppe buvo malonus ir gero būdo žmogus.

PLBVKVI

GASPORT, N. Y.—Kovo 22-rą dėl gaisro žuvo Mrs. Gladys Burrows ir penki jos vaikai.

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

NEW HAVEN, Conn.—Vietinis ALT skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad šiemet suėjo 40 metų nuo Lietuvos pasiskelbimo laisva ir nepriklausoma, nutarė šią šventę kiek iškilmingiau paminėti.

Vasario 9 d., nors oras buvo labai šaltas ir žiaurus, bet geros valios lietuvės ir lietuviai gausingai susirinko prie miesto rotušės, kur miesto majoro padėjėjas W. T. O'Connell uždegė laisvės švieselę ir padavė lietuvaitei Janinai Eidukaitei, pareikšdamas savo sveikinimo žodį lietuviams sukakties proga ir linkėjo, kad ateityje Lietuva būtų laisva ir nepriklausoma.

Čia tuoj susirikiavo graži lietuvių eisena ir lydimi vietos policijos žygiavo miesto gatvėmis į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią. Malonų įspūdį darė mūsų trispalvė šalia Amerikos žvaigždėtos vėliavos skautų nešamos. Dvi didelės iškabos, atvaizduojančios, kad Lietuva atgavo savo nepriklausomybę 1918 metais ir dabar jos laisvė žiauraus ruso nusiaubta irgi darė gilų įspūdį stebėtojui.

Pasiekus bažnyčią, laisvės ugnelė pastatyta su vėliavomis prie šv. Kazimiero stovylos kartu su raudonų gėlių puokšte išreiškiant meilę lietuvių laisvei. Atnašautos šv. Mišios už žuvusius dėl tėvynės laisvės ir už visus kitus neteisėtai nužudytus.

Po pietų 3-čią valandą įvyko minėjimas su menine programa parapijos svetainėje. ALT skyriaus pirmininkas J. Šlikas tarė nuoširdų sveikinimo žodį ir sekmingai pravedė programą pakviesdamas vietos vikarą kun. J. Rikteraitį sukalbėti maldą, kuri buvo labai reikšmingą ir šaukianti Augščiausiojo užtarimo mūsų tėvynei ir jos išblaškytiems vaikams. Sveikinimo žodį tarė Dr. Kizik—ukrainiečių atstovas. Džiaugiamės, kad mes glaudžius ryšius su jais palaikome.

Principalis kalbėtojas buvo gerb. prel. M. Krupavičius, kuris priminė lietuvių pergyventas skaudžias valandas, tėvynei padarytas skriaudas ir kvietė visus Amerikoj gyvenančius lietuvius bendrai dirbti dėl tėvynės išlaisvinimo.

Menine programos dalį išpildė šeštadienio Mokyklos mokinės mokytojo E. Reikenio vadovybėj. Deklamavo eilėraščius apie tėvynę.

Žymioji Stulginskų šeima iš Waterbury išpildė žavingą dainų programą. Dainos kiekvieną nešė mintimis į gimtąjį kraštą. Stulginskų šeima nuo pat jaunystės dienelių savo dainomis linksmina lietuvių širdis, už ką jiems priklauso garbė.

Programa baigta pakilusioj nuotaikoj. Aukų surinkta $256.

Surengimui šio minėjimo daug darbo ir širdies įdėjo vikaras kun. J. Rikteraitis, ALT sk. pirmininkas J. Šilkas, V. Sušinskas, J. Kisielius ir kiti.

ALTo vardu tariama nuoširdi padėka visiems už aukas ir atsilankymą į minėjimą.

M.

JUOKELIAI

Kitaip kaip gi sužinos

Jonukas pirmą kartą atvyko su tėveliu iš kaimo į miestą.

— Tėveli, kokia čia tokia didelė bažnyčia?—klausia vaikas.

— Nežinau.

— O koks ten raitelis ant to paminklo?

— Nežinau, vaikeli.

— Kaip vadinasi šis tiltas?

— Deja, nežinau.

Jonukas kurį laiką tylėjo, o po pertraukos sako:

— Ar tu, tėveli, nepyksti, kad aš taip daug klausiu?

— O, ne, vaikuti. Tik klausk. O kaip tu kitaip viską sužinosi? . . .

Silpnesnė daugiau gali

Grįžta iš miesto vyras su žmona. Ji nusipirko apsiaustą, porą puikiu suknelių, batus, keletą apatinių ir dar kaiko, tad visiškai patenkinta ir ilgai į ryšuliais apkrautą vyrą neatkreipia dėmesio. Persvarsčiusi daug situacijų ir ką gali pasakyti draugės, ji staiga atsisuka į vyrą:

— O tu ko taip šniokšti?

— Ko šniokšti?! Man paprasčiausiai sunku visa tai nešti.

— Tai tau vyras! Aš silpna moteris turėsiu visa tai nešioti ištisą sezoną, o tau sunku ir pusvalandį panešti . . .

Pasisavinta nuodėmė

Kai Jurgaitis pavalgė pietus, žmona apkabino jį savo rankomis.

— Mielasis! Aš padariau tau siurprizą. Nusipirkau naują skrybelaitę. Žiūrėk kokia ji graži!

— O kiek ji kainuoja?—paklausė Jurgaitis nusiminusiai.

— Trisdešimt litų.

— Trisdešimt litų už skrybelaitę? Juk tai nuodėmė!

— Nesijaudink, brangusis! Aš tą nuodėmę užsikarsiu ant savo galvos—atsakė žmonelė.

Pabauda

Kaimynas kaimynui per tvorą: "Įsidėmėk, kad tavo šuo šiandien mano dvi vištas sudraskė!"

"Gerai, kad man pasakei. Aš jam šį vakarą neduosiu ėsti!"

MUZIKOS KŪRINIAI

"Garso" administracijoj galima gauti šiuos populiarius muzikos kūrinius išleistus Wyoming Klonio Lietuvių Choru "Daina" Draugijos:

VESPERS (Mišparai) in honor of the Blessed Sacrament for four mixed voices. Compiled and arranged by John J. Šaučūnas. Šie Mišparai išleisti Šventųjų 1950 metų atminčiai. Kaina 60 centų.

"KARVELĖLI", mišram chorui; parašė Česlovas Sasnauskas. Kaina 20 centų.

"MANO KARUKAS", iš liaudies dainų mišram chorui pritaikė Jonas J. Šaučūnas. Kaina 30 centų.

"PIRMYN Į KOVĄ", mišram chorui parašė A. Aleksis. Kaina 20 centų.

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
71-73 So. Washington Street
(P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

SAVININKAS VEDĖJAS

Percy Brown's

Velykoms Maistas

Tik iš Pečiaus Šviežias Pyragas
Paska Bread Large Loaf **95c**

Percy Brown's Šviežia ar
Rūkyta Kielbasa Lb. **75c**

Percy Brown's Gryni Krienai
Horseradish 6 oz. Jar **39c**

(Taipgi didėlėmis ekonominio dydžio puskvortinėmis bonkomis)

WILSON'S
Smoked Hams 56c lb.
Full Shank Half

BROWN'S TEND-R-CURE
Smoked Hams 65c lb.
Full Shank Half

Aguoniniai ar Riešutiniai Pyragėliai
Filled Rolls Ea. **49c**

Grynos Importuotos Mėlynos Holandiškos Aguonos (Sumaltos)
Poppyseed ½ Lb. **50c**

PERCY A. BROWN & CO.

Lokalinė Nacionalinio Garsumo Įstaiga

18-32 E. NORTHAMPTON ST., WILKES-BARRE

REMIU VISA, KAS YRA SAVA, KAS LIETUVIŠKA...

1. *Aiškus atsakymas.* Prie Amerikos Lietuvių Bendruomenės yra sudaryta spaudos komisija. Ji išleido ankietą, kurioje be kitų dalykų klausiama, ar reikia dalyvauti šio krašto lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimuose. Jonas Puškaitis, žemaitis nuo Telšių, gyvena Chicagoje jau 50 metų. Savo laiške, šių eilučių autoriui, anas taurus lietuvis pasiaiškina, kad jis nėra jokios mokyklos baigęs, tad jam ir rašyti nelengva. Jo pečius slegia ir amžiaus našta—neseniai atšventęs 70 gimtadienį. Kai jis dar jaunesnis buvęs, priklausęs veik visom lietuviškom draugijoms, kurios tarnauja ir Dievui ir tėvynei. Jei balandžio 27 dieną jis jaustųsi silpnesnis, negalėtų iš lovos pakilti, prašytų tada rinkimo komisijos jį aplankyti, kad galėtų savo balsą atiduoti. Laiškas užbaigiamas šiais žodžiais: "Visą gyvenimą rėmiau tai, kas yra lietuviška, kas sava. Ir savo pažadą noriu ištesėti iki grabo lentos."

2. *Graži pradžia.* Vyriausias Lietuvių Išlaisvinimo Komitetas (VLIKas) laiku sumanė įkurti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Jo surašytoji lietuvių magnacharta bus skaitoma tokiuo dokumentu, kuris yra dėtinas šalia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo akto. Keli metai yra trumpas laikas paskleisti bendruomeninę idėją, vienok šiame krašte nebėra nė vienos lietuvių kolonijos, kur apie aną organizaciją niekas nieko nežinotų. Pasėtas grūdas dygsta, auga, vaisius neša. Ir apylinkėse bei apygardose pasistumėta organizacinės drausmės atžvilgiu, kas lietuviams, linkusiems prie individualumo, prie solo partijų išpildymo, nėra lengva. Daug kalbama apie vienybės reikalingumą, pamirštant pridėti, kad ji auga ir net sužydi Lietuvių Bendruomenėje.

3. *Milžiniški ateities horizontai.* Gali pasitaikyti, kad paskiri bendruomenės veikėjai vienur ir kitur nepalankiai išsireiškia apie kitus veiksnius, apie kitas organizacijas. Tokie bendruomenei nepadeda, o jai pakenkia. Bendruomenė su niekuo nesikryžiuoja—kas ALTo ALTui, kas BALFo BALFui. Jei ji norėtų visą veiklą sau monopolizuoti, pati Bendruomenė pražūtų . . . Ji savo žodį tarė lietuviškai mokyklai. Be jos pastangų šeštadieninės klasės pratuštėtų. Jos pasisakymai turėjo įtakos ir parapijinių mokyklų lituanistinei programai. Viskas pagerėjo, prasiplėtė. Jaučiama dar tam tikro palaidumo. Naujieji bendruomenės vadovai turės dar didesnį dėmesį tai sričiai skirti. Kultūros Fondas dar tebėra planavimo stadijoje. Jis neturėtų kepti delikatesu, siauram skoniui patenkinti. Verkiant reikia bent 100 puslapių Lietuvos istorijos bei literatūros vadovėlio. Tokie dalykai turi būti sukuriami kūrybinio įkvėpimo pridengti. Tokie vadovėliai turi būti tiek patrauklūs ir savo turiniu ir forma, kad jaunuomenė jais žavėtūsi, jų iš rankų neišleistų. Bendruomenė turi likti tuo jungikliu, jei dainų šventės bei tautinių šokių festivalai bus ruošiami viso šio krašto lietuvių vardu. Ateityje lietuviškoji visuomenė ir tokių grandjozinių parengimų komitetuose norės matyti daugiau darnumo, nenorės laukti kelių metų, kol bus paskelbta apyskaita, kol bus išskirstyti likę pinigai. Jei Bendruomenei rūpi lietuvybės išlaikymas, jos plėtimas, ji turės santykiauti ir su lietuviška parapija. Šioje srityje jos vadams reikės atsargumo, išmintingumo—tarti žodį ir laiku ir vietoje. Visiška tyla gali privesti prie lietuvybės išdavimo.

4. *Prie atdarų balsavimo dėžių.* Kai kas balandžio 27 lyg ir prisibijo. Visai neaišku, kas laimės, kokie Bendruomenės Tarybos nariai bus išrinkti? Demokratijoje kitaip ir būti negali. Rezultatai paaiški suskaičius balsus. Tokia baimė ir nelaiku ir ne vietoje. Balsuotojams pasirinkimas didelis. O kiekvienas balsuos pagal savo lietuvišką sąžinę, balsuos už tuos, kurie jam atrodys geriausi. Kad tik balsuotu visi, kurie turi teisę balsuoti.

Kun. Dr. A. Juška

"GARSO" KNYGŲ KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko prelatas P. M. Juras. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Ill., 1954 m. 544 puslapių. Kaina $3.00

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzemplioriių—10 centų.

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) ..... .50
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais ..... .40

ĮVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DĖL LIETUVOS. II-ji dalis. Parašyta gen. Stasio Raštikio. 686 pusl. Kaina: įrištais viršelinis—$7.00; neįrištais—$6.50.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turinetoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su auksu kryžium ant viršaus. Kaina tik $4.00.

CROSSES (KRYŽIAI)—Romanas. Parašė Vintas Ramonas. Anglų kalbon išvertė Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Įdomi knyga anglėkai skaitantiems. 329 pusl. Kaina $4.00.

VAI LEKITE DAINOS—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildytą rinkinį išleido kun. Pr. M. Juras. Knyga 288 puslapių, nedidelio formato. Telpa 288 gražiausios populiariškiausios liaudies dainos. Kaina $1.00.

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina $2.50.

KARALIŠKI IR ŠVENTIEJI, Elenos Tumienės eilėraščiai 2.50

AUDROSE—Bakučiūnio eilėraščiai $1.50
JOBO DRAMA, prof. Ant. Maceinos 2.00
ŠVENTIEJI AKMENYS (eilėraščiai), Fausto Kiršos 2.00
DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Ant. Maceinos 2.00
MEILOS, Jerasimas Kačinskas 1.50
LIAUDIES DAINOS, IV, K. V. Banaitis 2.00
LIAUDIES DAINŲ, K. V. Banaitis 7.00

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

DIEVAS SU MUMIS

MAŽIESIEMS KATEKIZMAS
Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Deksnis. Išleido Šv. Kazimiero Seserys. 72 puslapių, paveikslotas. Kaina 30 centų egzemplioriui.

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.